INFORMAČNÉ NOVINY SAMOSPRÁVY MESTA TRENČÍN

INFOTRENČÍN

5. február 2021 | mesačník | ročník XXIII | číslo 2

Očkovanie sa začalo aj v Trenčíne STR. 2

Aký máme rozpočet na rok 2021 STR. 3

Rekonštrukcia Hviezdy sa začala STR. 4

FOTO: J. MAJERSKÝ

Z OBSAHU

Budova nocľahárne bude zmodernizovaná STR. 5

Aby Európe záležalo na Trenčíne STR. 9

NEPRIŠLO VÁM DOMOV INFO?

Reklamácie roznosu hláste, prosím, do pondelka 8. februára 2021 najneskôr do 14.00 hodiny na číslo 032/6504 287.

Prvý Trenčan roka 2021 sa narodil 4. januára

V trenčianskej pôrodnici bolo v minulom roku 2517 pôrodov, najviac od roku 1986. Počas prvého novoročného dňa sa narodilo v našom meste 7 detí z toho 4 chlapci a 3 dievčatá. Prvý občan Trenčína sa ale vypýtal na svet až 4. januára.

K 1. januáru 2021 evidovalo naše mesto 54 679 obyvateľov. Počas minulého roka sa do Trenčína prisťahovalo 894 občanov a odsťahovalo sa 768 ľudí. V roku 2020 sa narodilo 515 nových občanov Trenčína, z toho bolo 265 chlapcov a 250 dievčat.

Do štatistiky o počte obyvateľov, žiaľ, patria i úmrtia. V minulom roku zomrelo 627 Trenčanov. V našom meste sa na spoločnú cestu životom vybralo 287 párov, pričom cirkevných sobášov bolo 90 a civilných 197. Mesto za uplynulý rok zaznamenalo aj 128 rozvodov. Toto číslo sa však netýka len Trenčanov, mesto eviduje rozvody párov, ktoré sa zosobášili v Trenčíne. Vo viacerých prípadoch išlo o občanov iných obcí.

MATÚŠKO BOL PRVÝ

Trenčania Martin a Júlia Jamboroví vstúpili do nového roka s veľkým šťastím. Dátum 4. januára 2021 pre nich otvoril celkom novú etapu života – o 12.13 hodine sa v ten deň stali rodičmi chlapčeka Matúša. Ich synček pri narodení vážil 2970 gramov a meral 49 centimetrov.

Nakoľko išlo o prvého občana mesta Trenčín narodeného v roku 2021, rodičom k významnej životnej udalosti za naše mesto zablahoželal primátor Richard Rybníček. Pre aktuálnu pandemickú situáciu však pamätný list a zlatú retiazku s príveskom kozorožca neodovzdával osobne, ale prostredníctvom personálu kliniky.

REKORDNÝ ROK

Ako informoval primár gynekologicko-pôrodníckej kliniky Fakultnej nemocnice MUDr. Peter Kaščák, PhD., v Trenčíne bolo v minulom roku spolu 2517 pôrodov, najviac od roku 1986. *„Veľmi nás teší a zaväzuje dôvera rodičiek, tehotných i gynekologických pacientiek a ich blízkych,“* povedal.

V roku 2020 sa na klinike narodilo 2573 detí z toho 1347 chlapcov a 1226 dievčat, na svet prišlo aj 56 párov dvojičiek. Ako trenčianska pôrodnica uplynulý rok prežila a aké plány majú na rok 2021, čítajte na strane 6.

(RED)

FOTO: FN

EDITORIÁL

Vážení Trenčania,
milí čitatelia,

ani prvý mesiac roka 2021 sme si nevydýchli a stále žijeme v ohrození napadnutia koronavírusom. Je to už veľmi dlho a každý z nás prežíva ťažké dni – úmrtia blízkych a priateľov, existenčné problémy, neľahké psychické stavy, samotu, smútok, hnev i nádej. Chýbajú nám osobné kontakty s rodinou, priateľmi, kolegami, spolužiakmi. Chýba nám kultúra, šport, obed v reštaurácii, posedenie v kaviarni. Ale sme skvelí! Aj tu v Trenčíne, napriek všetkému, sa stále snažíme byť zodpovední.

No a v tejto ťažkej dobe sa po sociálnych sieťach šíril a komentoval anonymný list, že mestskí policajti mali koncom minulého roka ohroziť ľudí nákazou Covidom – 19. Je nám ľúto, že sa vôbec našli takí, ktorí to berú vážne a atakujú vedenie mestskej polície i mesta, útočia a používajú hanlivé výrazy na ich adresu. Je to podlé klamstvo. Ak už niekto napíše bezočivé výmysly, straší a zneisťuje nimi Trenčanov, mal by si za tým stáť v podobe svojho podpisu. Toto je zbabelé, účelové a nepochopiteľné.

Redakcia Infa sa zúčastňuje rokovaní mestského krízového štábu. Pozorne počúvame neľahké úvahy vedúce k rozhodnutiam, ako čo najviac CHRÁNIŤ obyvateľov mesta. Trenčín bol a zostáva lídrom v najrýchlejších a najzodpovednejších prijatých opatreniach proti šíreniu koronavírusu. Je scestné, aby si niekto čo i len pomyslel, že by trenčianski mestskí policajti s pozitívnym testom chodili po uliciach mesta.

Ale nestačilo zdegradovať prácu mestskej polície a vedenia mesta. Niekomu ten anonym prišiel natoľko vhod, že v čase našej uzávierky sa tým už zaoberala i polícia. Aj toto sa deje v našom Trenčíne. Nemali by sme sa radšej navzájom podporovať, pomáhať si?

Áno, všetci toho máme už plné zuby, ale musíme zostať v rovine zdravého rozumu. Hoci niektoré rozhodnutia a komunikačné výstupy v Bratislave tomu nie celkom nahrávajú. Ale vydržíme! Poprajme si spoločne veľa sily a trpezlivosti, pomáhajme si a dôverujme si!

Vaša redakcia

Očkovanie sa začalo aj v Trenčíne

Vo Fakultnej nemocnici Trenčín spustili 5. januára vakcinačné centrum. Vakcinačné centrum sa nachádza v budove vedľa psychiatricko – neurologického pavilónu a centrálneho parkoviska.

Medzi prvými, ktorí dostali vakcínu, boli uznávaní odborníci – MUDr. Terézia Drobná, bývalá primárka geriatrického oddelenia a námestníčka pre zdravotnú starostlivosť, MUDr. Ľudmila Bučková, MPH, riaditeľka RÚVZ Trenčín, Prof. MUDr. Jozef Hašto, PhD., bývalý primár a prednosta psychiatrickej kliniky, MUDr. Pavol Šimurka, PhD., primár a prednosta kliniky pediatrie a neonatológie, MUDr. Angelika Drľová, primárka infekčného oddelenia, MUDr. Peter Kaščák, PhD., primár a prednosta gynekologicko-pôrodníckej kliniky.

Zaočkovaní boli aj zdravotníci prvej línie, odborná verejnosť sa mohla dať zaočkovať od 11. januára.

Prvú očkovaciu dávku podal mobilný očkovací tím nemocnice 19. januára aj seniorom a zamestnancom v Zariadení opatrovateľskej služby na Piaristickej ulici, kde sa dobrovoľne zaočkovalo 99 seniorov. Zo zdravotných dôvodov neočkovali 8 klientov.

Na očkovanie proti ochoreniu COVID-19 sa môžu podľa informácií na stránke nemocnice prihlasovať určené osoby, vrátane verejnosti nad 75 rokov, a to prostredníctvom formulára na stránke **www.korona.gov.sk**.

Do zoznamu náhradníkov na očkovanie sa môžu nahlasovať osoby nad 65 rokov a osoby bez ohľadu na vek trpiace ochoreniami špecifikovanými vo Vyhláške MZSR č. 10/2021. Náhradníci sa môžu nahlasovať mailom na **ockovanie@fntn.sk** s uvedením mena, priezviska a telefonického kontaktu alebo telefonicky v čase od 7.30 hod. do 15.30 hod. na čísle 032/656 62 51. Všetky podrobné informácie i potrebné tlačivá nájdete na webstránke nemocnice **www.fntn.sk**.

(RED)

V MESTE PRIBUDNÚ MIESTA NA TESTOVANIE

K aktuálnym štyrom odberným miestam na antigénové testovanie Covid-19 sa v Trenčíne od 2. februára 2021 pridalo aj odberné miesto na Opatovskej ulici 753 (oproti Radegastu na Sihoti).

Nové odberné miesto bude testovať od pondelka do piatka od 12.00 do 20.00 h a v sobotu od 8.00 do 16.00 h. V nedeľu bude zatvorené.

Kým ho zaradia do elektronického systému, dá možnosť otestovať sa každému, kto kedy príde. Po tom, ako ho zaradia do elektronického systému, bude sa dať objednať na testovanie vopred cez internet na stránke www.korona.gov.sk V tom prípade ale už budú testovať len objednaných ľudí, samozrejme, zdarma.

V Trenčíne by ale mali byť koncom prvého alebo v druhom februárovom týždni otvorené aj ďalšie mobilné odberné miesta, všetky na antigénové testovanie.

V čase našej uzávierky sme poznali len ich adresy: Považská 1705/34, Východná 15, M. R. Štefánika 120/A, Biskupická 56, Žabinská 186/16, Pred Poľom 1600, Jesenského 6431, K zábraniu 854, Dolný šianec 1013/1, Bratislavská 2060.

Za deň by mali zvládnuť otestovať približne 250 ľudí. O ich prevádzkových hodinách vás budeme presnejšie informovať na mestskom webe.

(RED) FOTO: Z. G.

TESTOVANIE V TRENČÍNE

- Počas predvianočného testovania (19. – 20. 12. 2020) obyvateľov mesta a susedných obcí bolo v Trenčíne urobených 21 660 antigénových testov, z nich 560 malo pozitívny výsledok. Ľudia s pozitívnym výsledkom bez príznakov sa mohli dať pretestovať PCR testami. Zo 159 potvrdil PCR test pozitivitu 148 ľuďom.
- Počas víkendu 23. – 24. januára otvorilo mesto Trenčín 36 odberných miest. Antigénové testovanie v nich absolvovalo 22 074 ľudí, z nich 81 s pozitívnym výsledkom, čo predstavuje 0,37 %.
- Na základe všetkých antigénových testov vykonaných od 18. do 26. januára 2021 bola v okrese Trenčín podľa stránky health.gov.sk pozitivita 0,79 %.

Aký je rozpočet Trenčína na rok 2021

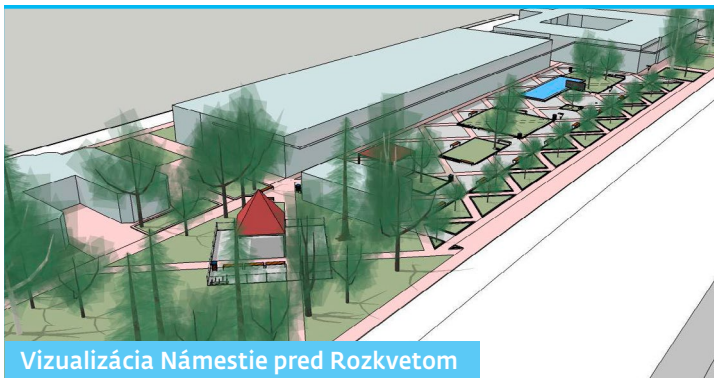

Vizualizácia Námestie pred Rozkvetom

Pripraviť rozpočet na rok 2021 bolo v čase pandémie, ktorá stále trvá, veľmi náročné. Poslanci mestského zastupiteľstva predložený návrh 16. decembra 2020 prijali a začlenili doň aj niektoré ďalšie investičné akcie v mestských častiach.

„Rozpočet na rok 2021 považujem za zodpovedný a realistický. Pri jeho príprave sme kládli dôraz na opatrnosť na strane výdavkov, ktorých výška sa oproti roku 2020 zásadne nemení. Na strane príjmov sme vychádzali zo zverejnených prognóz a reálnych predpokladov. Pripravovali sme ho v čase veľkej neistoty, prameniacej z pandémie koronavírusu, ale aj v čase napätej politickej a sociálnej situácie,“ povedal v úvode rokovania mestského parlamentu o rozpočte primátor Richard Rybníček.

V roku 2021 predpokladáme celkové príjmy a výdavky na úrovni 66,7 milióna eur. Na financovanie kapitálových výdavkov prijme mesto investičný úver do výšky 700 tisíc eur. Bežný rozpočet je zostavený s prebytkom vo výške viac ako 2,2 milióna eur.

KAM PÔJDU BEŽNÉ VÝDAVKY

Bežné výdavky sú rozpočtované vo výške 50 miliónov eur. K zásadnejšiemu nárastu došlo len v prípade výdavkov na mestskú hromadnú dopravu. Očakáva sa výpadok tržieb v súvislosti s dopravou pre deti a seniorov zadarmo. Na materské a základné školy, školské kluby detí, ZUŠ, centrá voľného času a školské jedálne pôjde 23,4 milióna eur, na sociálne služby 4 milióny eur, na verejnú zeleň a nakladanie s odpadom 4 milióny eur, na mestskú hromadnú dopravu 3,3 milióna eur, na údržbu komunikácií a parkovísk 2,4 milióna eur. Ďalšie financie sú nasmerované na bezpečnosť v meste, kultúru, šport, služby občanom, propagáciu a cestovný ruch, na manažment a správu mesta.

INVESTÍCIE Z FONDOV EÚ

Rozpočet počíta s investíciami 14,56 milióna eur. Z toho budú zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu financované investície za 6,34 milióna eur. Pôjde o rekonštrukciu bývalého Kina Hviezda na Centrum kultúrno-kreatívneho potenciálu Hviezda, budovanie cyklistickej infraštruktúry v Zámostí, regeneráciu vnútrobloku na Sihoti – priestor medzi ulicami Šoltésovej, Považskou a Gagarinovou, ďalej bude mesto z eurofondov revitalizovať Park Úspech, dokončí chodníky a revitalizáciu Čerešňového sadu na Brezine, Plán udržateľnej mobility mesta Trenčín, dokončí modernizáciu priestorov základných škôl Na dolinách, Kubranská a Bezručova, europeniaze pôjdu aj na starostlivosť o vysoko vzrastlé a alejové stromy a kry vo verejnej zeleni a tiež na rekonštrukciu nocľahárne. Spoluúčasť mesta na financovaní týchto investícií je v rozpočte vyjadrená sumou 326.665 eur. Ak mesto uspeje i s ďalšími projektami spolufinancovanými zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu, navrhne poslancom zaradiť ich do rozpočtu.

PENIAZE NA PRÍPRAVU PROJEKTOV

Rozpočet kladie mimoriadny dôraz na prípravu dokumentácií pre uchádzanie sa o peniaze z EÚ v novom programovom období. Na prípravu projektov môže mesto dať v roku 2021 až 500 tisíc eur. Pre rozvoj Trenčína je dôležité mať projekty na revitalizáciu ďalších verejných priestorov – Námestie svätej Anny, športový areál na kúpalisku, ulice M. Rázusa, Gen. M. R. Štefánika, 1. mája, Palackého, Soblahovská, ale aj rekreačný areál Luh za Ozetou, alúvium Orechovského potoka, Hviezdodvor vedľa kina Hviezda, krematórium s domom smútku na novom cintoríne, nový most z ostrova do Orechového, riešenie dopravy v Zámostí a podobne. Nemalú čiastku budú stáť projektové dokumentácie ďalších cyklotrás, ale aj rekonštrukcie športovej haly, či župného domu.

INVESTÍCIE Z VLASTNÝCH ZDROJOV

Na investície len z mestských peňazí, prípadne i z úverových zdrojov sa v rozpočte počíta so sumou 8,22 milióna eur. Tieto peniaze pôjdu na rekonštrukciu námestia Rozkvet, dobudovanie učební ZŠ, Dlhé Hony, na rekonštrukciu kultúrneho strediska Zlatovce, vybudovanie výťahu v Zariadení opatrovateľskej starostlivosti na Piaristickej ulici. V tomto roku mesto začne i s rekonštrukciou verejného osvetlenia, bude riešiť statickú dopravu Pod Sokolicami, vybuduje parkovisko pri železničnej stanici Zlatovce, II. etapu nozdrkovského chodníka, parkovacie miesta vo vnútrobloku Opávia, zrekonštruuje kúpeľne a toalety v pobytových sociálnych zariadeniach na Piaristickej a Lavičkovej ulici, chodníky a oporný múr na Cintorínskej ulici, dokončí cyklotrasu z centra v časti od cintorína po kruhový objazd pod Juhom, chodník na Kasárenskej ulici, v pláne je i vybudovanie I. etapy chodníka na Istebníckej ulici, parkoviska na Kamenci, detských ihrísk na uliciach Obchodná a Opatová, obnovený bude športový areál v Zátoke pokoja, počíta sa aj s novým kontajnerovým divadlom, s revitalizáciou parku Zlatovce a ďalšími investíciami. Aj v Infe vás budeme o nich postupne informovať.

Rozpočet 2021

(E. S.)

STRUČNE

Od 4. januára je v Trenčíne otvorená Materská škola na Legionárskej ulici, kde je postarané o deti zamestnancov fakultnej nemocnice. Trenčín bol prvým mestom na Slovensku, ktoré túto službu začalo poskytovať ešte v jarných mesiacoch minulého roka, počas prvej vlny pandémie.

Od 18. januára počet kupujúcich v prevádzke nesmie v jednom okamihu prekročiť koncentráciu 1 zákazník na 25 m² predajnej plochy určenej pre zákazníkov.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne vydal 26. januára vyhlášku, ktorá **zakazuje**: podávanie pokrmov a nápojov v priestoroch zariadení verejného stravovania, predaj alkoholických nápojov určených na priamu konzumáciu, vrátane predaja na odber so sebou, organizovanie hromadných podujatí v interiéri aj exteriéri, realizovanie firemných posedení a akýchkoľvek stretnutí spojených s konzumáciou pokrmov alebo nápojov, výkon bohoslužieb i spovedí. **Zákaz sa nevzťahuje na** prevádzky verejného stravovania vydávajúce pokrmy alebo nealkoholické nápoje so sebou alebo donáškou, outdoorové aktivity do 6 osôb, hromadné podujatia nevyhnutné pre profesionálne súťaže, pohrebný obrad a bohoslužby s nevyhnutnou asistenciou na online vysielania, sobášny obrad a obrad krstu do 6 osôb.

Plánované rokovanie Mestského zastupiteľstva v Trenčíne sa 27. januára pre nepriaznivú pandemickú situáciu neuskutočnilo.

Denné centrum Sihoť na Osvienčimskej ulici zostáva pre epidemickú situáciu dočasne zatvorené.

Zberné dvory sú zatiaľ stále v obmedzenom režime. Pre aktualizáciu sledujte webstránku mesta

Mestský úrad zostáva do 7. februára v obmedzenom režime. Služby sú zabezpečované v pracovných dňoch od 8.00 do 11.00 h, a to len v nevyhnutnej miere. V ďalšom období sa bude riadiť aktuálnymi rozhodnutiami Vlády SR. Sledujte, prosím, aj webstránku mesta **www.trencin.sk**.

Termín platnosti parkovacích kariet je posunutý

Platnosť parkovacích kariet je predĺžená o 59 dní, počas ktorých bolo v minulom roku parkovanie bezplatné.

Od 15. marca 2017 bolo v Trenčíne zavedené regulované parkovanie a k tomuto termínu bol zakúpený veľký počet parkovacích kariet. Tie si ich držitelia podľa potreby každoročne obnovovali. Tento rok platnosť kariet, ktoré si obyvatelia kúpili 15. marca, nekončí 14. marca, ale je predĺžená o dobu bezplatného parkovania, zavedeného v súvislosti s opatreniami na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19. Parkovanie zadarmo trvalo od 24. marca do 21. mája 2020.

***PRÍKLAD:** Karta, ktorá pôvodne platila do 14. 3. 2021, platí v súčasnosti až do 12. 5. 2021. O predĺženie karty stačí požiadať až začiatkom mája.*

Platnosť kariet sme predĺžili automaticky o 59 dní v máji minulého roka, po ukončení neplateného obdobia. Držiteľov kariet sme o nových termínoch platnosti kariet informovali e-mailom. (ÚTVAR MOBILITY)

VYBAVENIE KARTY BEZ NÁVŠTEVY ÚRADU

Pre súčasnú pandemickú situáciu je možné záležitosti vo veci parkovacích kariet riešiť iba cez internet. V klientskom centre parkovaciu kartu nevybavíte.

Pre vybavenie parkovacej karty cez internet potrebujete elektronické konto. O jeho zriadenie môžete požiadať na webstránke karty.parkovanietrencin.sk. Na tejto stránke nájdete aj videonávody, v ktorých je postup detailne vysvetlený. Cez internet, bez návštevy úradu, vybavíte aj úplne prvú parkovaciu kartu.

VÝHODY ELEKTRONICKÉHO KONTA

- okamžite nastavíte dočasnú zmenu EČV (pri poruche vozidla a poskytnutí napr. asistenčného vozidla),
- požiadate o trvalú zmenu EČV (pri predaji vozidla),
- zakúpite parkovaciu kartu Návšteva pásma (nečaká sa na spracovanie, po úhrade cez Card Pay je okamžite platná),
- požiadate o zrušenie alebo predĺženie karty,
- uhradíte novovytvorenú alebo predĺženú parkovaciu kartu platobnou kartou; karta je platná hneď po zaplatení, čo je výhodou, ak ju potrebujete mať čo najskôr aktívnu.

V prípade otázok nás kontaktujte e-mailom na adresu: parkovanie@trencin.sk alebo zavolajte na 0902 911 220 (v čase úradných hodín klientskeho centra MsÚ Trenčín). Poradíme vám, ako postupovať.

(ÚTVAR MOBILITY)

Rekonštrukcia Hviezdy sa začala

Premena kultúrneho strediska Hviezda na Centrum kultúrno-kreatívneho potenciálu sa začala v druhej polovici januára 2021.

Najdôležitejšie je vyriešiť zlý technický stav konštrukcií budovy a doplniť výťah, aby mohol byť pohyb po 4 podlažiach bezbariérový. Hlavnou náplňou centra budú dve multifunkčné sály, klubový a výstavný priestor, kreatívne a ateliérové miestnosti.

Rekonštrukčné práce by mali byť hotové do 20 mesiacov, teda do začiatku jesene 2022. Pôvodné objemovo priestorové a základné dispozičné riešenie budovy bude maximálne zachované. Zhotoviteľom je spoločnosť SOAR sk zo Žiliny, ktorá vzišla z verejnej súťaže.

Mesto na komplexnú rekonštrukciu budovy, ktorá je od roku 2009 národnou kultúrnou pamiatkou, získalo nenávratný finančný príspevok z EÚ. Celková hodnota prác dosahuje sumu vyše 3,1 milióna eur.

Projekt Centra kultúrno-kreatívneho potenciálu Hviezda je pre mesto Trenčín aj obrovskou príležitosťou dôstojne sa pripravovať na titul Európskeho hlavného mesta kultúry 2026, o kandidatúru ktorého sa usiluje.

(RED) FOTO: P. S.

PLÁNUJEME ZÁCHYTNÉ PARKOVISKÁ

Mali by odľahčiť dopravu v centre mesta od množstva áut. Parkovanie na nich bude bezplatné.

Jedno záchytné parkovisko vznikne v Zlatovciach, na ploche vedľa železničnej stanice, ktorú ponúkli mestu Železnice Slovenskej republiky do prenájmu. Zmluva je podpísaná na 15 rokov s možnosťou predĺžiť ju o ďalších päť. Mesto aktuálne rieši povoľovací proces na tento projekt. So začiatkom výstavby môže počítať najskôr v druhej polovici roka.

Pozemok má rozlohu 1 680 metrov štvorcových. Chceme na ňom vybudovať približne 50 až 60 parkovacích miest. Náklady predstavujú asi 175-tisíc eur. Ročné nájomné je vo výške takmer 370 eur plus daň z nehnuteľnosti. Po vybudovaní záchytného parkoviska tu bude mesto zabezpečovať celoročnú údržbu na vlastné náklady bez oprávnenia vyberať platby za dočasné parkovanie vozidiel.

V pláne je aj vybudovanie ďalších záchytných parkovísk tak, aby boli v každej mestskej časti – na ulici Pred poľom pri kruhovom objazde, ako záchytné parkovisko Sever, na Biskupickej ulici pri novom cestnom moste, ako záchytné parkovisko Juh. Za záchytné parkovisko môžeme už dnes považovať časť Východnej ulice. V centre mesta už funguje záchytné parkovisko pri krytej plavárni, ktoré je ale v súčasnosti čiastočne obsadené strediskom na PCR testovanie. Uvažuje sa aj o záchytnom parkovisku Západ, pravdepodobne v blízkosti priemyselného parku. (RED)

Budova nocľahárne bude zmodernizovaná

Na rekonštrukciu a modernizáciu Nocľahárne a Nízkoprahového denného centra na Nešporovej ulici v Trenčíne bolo vyhlásené verejné obstarávanie v hodnote takmer 370 tisíc eur bez DPH. Termín na predkladanie ponúk je do 9. februára 2021.

Projekt bude financovaný cez Integrovaný regionálny operačný program. Celkové výdavky boli schválené vo výške 470 tisíc eur, z toho nenávratný príspevok tvorí 446 500 eur a 5 % spolufinancuje mesto zo svojho rozpočtu, teda 23 500 eur. Suma môže byť po ukončení verejného obstarávania nižšia. Práce sa začnú po ukončení súťaže a potrvajú približne 9 mesiacov.

ČO JE POTREBNÉ UROBIŤ?

Budova na Nešporovej ulici je pôvodne z 19. storočia. Jej vnútorná dispozícia a technologické vybavenie sú už zastarané.

Napriek viacerým čiastkovým rekonštrukciám je potrebná sanácia, rekonštrukcia a modernizácia objektu, aby tu mohli byť naďalej poskytované služby v súčasných štandardoch. Vymenia sa elektrorozvody, kúrenie, rozvody vody, sanita, upravia vnútorné priestory, vrátane podkrovia, ktoré bude využívať nízkoprahové centrum.

Rekonštrukcia sa dotkne aj nosných prvkov stavby, podláh, omietok a fasády. Projekt zahŕňa aj nákup interiérového vybavenia a tiež zabezpečenie terénnej sociálnej služby zakúpením motorového vozidla.

ČO ZÍSKAME?

Rekonštrukcia prinesie zlepšenie bytovej situácie klientov sociálnych služieb a zlepšenie zázemia pre poskytovanie sociálnych služieb krízovej intervencie v meste Trenčín na ambulantnej báze aj terénnou formou. Vytvoria sa lepšie podmienky na poskytovanie sociálnych služieb krízovej intervencie pre ľudí bez domova v súlade so zásadami starostlivosti na komunitnej báze. Rekonštrukciou budovy sa zvýši aj kapacita nocľahárne.

Aj po modernizácii budovy a jej priestorov bude naďalej pri vstupe do nocľahárne cena symbolická. Vstup do nízkoprahového denného centra je a bude vždy pre klientov zdarma.

DOTERAJŠIE VYUŽITIE BUDOVY

Nocľaháreň za posledné dni využívalo v priemere 25 klientov, z toho 8 žien. Jej prevádzka je celoročná.

Denné centrum ponúka bezpečné zázemie pre ľudí bez domova a tých, ktorí sa ocitnú náhle v núdzi. Môžu využiť pomoc sociálnych pracovníkov pri riešení svojej situácie prostredníctvom základného a špecializovaného poradenstva.

Konkrétna pomoc môže byť pre nich vo forme pomoci pri oddlžení, hľadaní práce, brigády, práce s ubytovaním, vybavenie invalidného alebo starobného dôchodku i dávok pre ľudí v núdzi, vybavovanie dokladov, pomoc pri vyhľadávaní rôznych inštitúcií, lekárov, zdravotníckych zariadení, sprostredkovanie ošetrenia a vyšetrenia, sprostredkovanie spojenia s rodinou, vybavenie psychiatrických pobytov pre závislých ľudí na alkohole, hazardných hrách, omamných a psychotropných látkach.

Klienti v dennom centre môžu absolvovať kompletnú hygienu, strihanie vlasov, holenie, ošetrenie drobných rán a pranie šatstva. Tiež si tu môžu oddýchnuť, dať si čaj, kávu a polievku alebo sa len tak porozprávať s personálom. Denné centrum je otvorené počas pracovných dní a počas sviatkov.

Za obdobie posledných šiestich mesiacov navštívilo v súvislosti s pomocou denné centrum 102 klientov. Pracovníci centra poskytli za toto obdobie 960 sociálnych poradenstiev, 1 385 výdajov kávy, čaju a polievok. Možnosť vykonať hygienu v dennom centre využili klienti v 710 prípadoch. V 29 prípadoch bola ku klientom pre ich zlé zdravotné a psychické rozpoloženie privolaná rýchla zdravotnícka pomoc.

(RED) FOTO: P. S.

MÁME MAPU EUROPROJEKTOV

Zaujíma vás, aké projekty boli v Trenčíne s pomocou financovania Európskej únie v našom meste zrealizované? Na webstránke mesta trencin.sk v sekcii Pre občanov – Investície nájdete okrem noviniek o investičných akciách aj Zásobník investičných zámerov a tiež odkaz na Projekty financované z Európskej únie. Pod ním nájdete aj prehľadnú mapu všetkých projektov na území mesta Trenčín.

Mapa EU projektov

„Občania v tejto mape nájdu základné informácie o projektoch, ktoré mesto Trenčín realizovalo, respektíve stále realizuje, s podporou Európskej únie z programového obdobia 2014 – 2020,“ hovorí Martin Sedláček, vedúci SO pre IROP, ktorý priebežne mapu aktualizuje.

V súčasnosti je na nej spolu 34 projektov, ktoré sú v rôznych fázach svojho životného cyklu. Ďalšie pripravované projekty by mohli pribudnúť čoskoro po ich schválení. Už zrealizované majú zelenú farbu, ak sa na nich pracuje, ich ikonky sú oranžové a žltú majú projekty v prípravnej fáze, kde

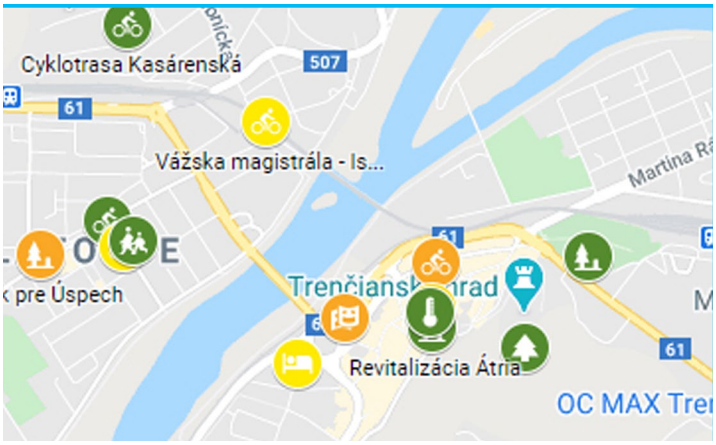

napríklad prebieha verejné obstarávanie. Pri každom projekte je zároveň odkaz na podrobný opis projektu s ďalšími informáciami. Vďaka mape tak môžeme získať prehľad o realizovaných cyklotrasách, obnovách škôl či iných zariadení, o projektoch zelenej infraštruktúry i strategických dokumentoch spolufinancovaných z EÚ.

(RED)

Trenčín v pohybe: blíži sa záver projektu

Tvorba trenčianskeho Plánu udržateľnej mestskej mobility PUMM sa dostáva do záverečnej etapy. Kým tradičný prístup k dopravnému plánovaniu bol zameraný na premávku, súčasné moderné plánovanie udržateľnej mobility je zamerané na ľudí.

Účasť verejnosti a odborníkov na prípravách PUMM bola počas minulého roka ovplyvnená pandémiou. Verejné diskusie a rokovania sa museli presunúť do online priestoru. Napriek tomu vznikla jasná vízia priorít a pilierov dopravnej koncepcie mesta. Vízia založená na revitalizácii mesta krátkych vzdialeností, mesta zelene a zdravých ciest s menším počtom áut a väčším priestorom pre život. Jasnejšia predstava o tom, ako by mala byť táto vízia naplnená, vznikla po podrobných analýzach vývoja dopravy v Trenčíne, analýzach dopadov plánovaných i novo-navrhovaných stavieb a opatrení.

VIEME, ČO CHCEME

Piliermi dopravnej koncepcie mesta je 5 strategických cieľov a 77 špecifických cieľov. Zamerané sú na jednotlivé druhy dopravy, na územný rozvoj a tiež na spoločensky, environmentálne a ekonomicky udržateľný rozvoj mesta s horizontom v roku 2030 a s výhľadom až do roku 2050.

K prioritným témam cieľov patrí bezbariérovosť, čistota ovzdušia a znižovanie hlukovej záťaže. Dôležitý je podiel mestskej zelene na uliciach, ekonomické a časové dopady dopravy na domácnosti.

ČO PLÁNUJEME?

Zvolené opatrenia zodpovedajú cieľom. Podrobne sú zamerané napríklad na zlepšovanie podmienok pre cyklistov a cyklistky či peších, na konkrétne projekty dostavby ucelenej a bezpečnej infraštruktúry.

Vysokú efektivitu a návratnosť nákladov môže mať podpora MHD – jej dostupnosti, rýchlosti, spoľahlivosti, inovácie a krajskej integrácie. Výstavba nových terminálov, dobre zasadených do priestoru mesta, ako aj vytvorenie modernizovanej železničnej linky na Chynorianskej trati, vrátane nadväznosti na záchytné parkoviská.

DÔRAZ NA MÄKKÉ RIEŠENIA

Jedným z princípov udržateľného plánovania je dôraz skôr na malé, *„mäkké“* riešenia, než na veľké stavby. Vplyv tých menších často nie je bezprostredne viditeľný, ale má široký pozitívny presah. Takýmito opatreniami sú napríklad zmeny *„poľudšťujúce“* dopravu a vytvárajúce príjemný charakter ulíc, na ktorých je prirodzené, príjemné a bezpečné cestovať a tráviť čas.

Pre zmeny spôsobu nášho cestovania je dôležitý aj spoločenský priestor, a teda formálna, ale aj neformálna podpora, vzdelávanie, *„pilotovanie“* a overovanie riešení či sledovanie a odstraňovanie bariér pre udržateľnú, aktívnu dopravu tak, aby bola vhodná a dostupná pre všetkých ľudí a všetky príležitosti.

VPLYV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Posledným krokom v spracovaní PUMM je v súčasnosti prebiehajúci proces posudzovania vplyvu na životné prostredie a Strategické environmentálne hodnotenie SEA. Ktoré bude opäť pripomienkované zo strany verejnosti a dotknutých orgánov.

Ak máte k Plánu pripomienky, alebo sa vás priamo dotýka, budeme vďační, ak si nájdete čas aj v tomto kroku. Vaše podnety sú zásadné pre dokončenie a schválenie Plánu. Presný termín na zapojenie sa a pripomienkovanie bude čoskoro určený a zverejnený na webstránke mesta Trenčín i na zapojsa.trencin.sk. Rozhodne to však nebude posledný spoločný krok k udržateľnejšej mobilite v Trenčíne.

(CDV)

Plán udržateľnej mestskej mobility je strategický dokument, ktorý navrhne tvár dopravy v meste na niekoľko ďalších desaťročí. Jeho cieľom je naplniť potreby mobility ľudí v meste a regióne. Pripravený bude podľa odborných analýz, v spolupráci s obyvateľmi, expertmi a organizáciami z nášho mesta do marca 2021. Jeho spracovateľom je brnianske Centrum dopravního výzkumu.

Príprava PUMM v Trenčíne prebieha vďaka finančnej podpore Európskej únie.

TRENČIANSKA PÔRODNICA MALA REKORDNÝ ROK

V roku 2020 sa na gynekologicko-pôrodníckej klinike Fakultnej nemocnice v Trenčíne narodilo 2573 detí z toho 1347 chlapcov a 1226 dievčat, na svet prišlo 56 párov dvojičiek.

Klinika napriek komplikáciám, ktoré priniesol Covid-19, v starostlivosti o ženy obstála. *„Napriek tomu, že situácia bola pre všetkých náročná, boli sme schopní poskytovať v plnom rozsahu starostlivosť o tehotné a veľmi ma teší, že rodičky mohli mať po celý rok pri pôrode svojich najbližších. Je to pre ne i pre nás významná pomoc,“* hovorí primár gynekologicko-pôrodníckej kliniky Fakultnej nemocnice v Trenčíne MUDr. Peter Kaščák, PhD.

„Žiaľ, museli sme čiastočne obmedziť plánované neakútne operácie. Chápem, že pre pacientky, ktoré čakajú na operáciu, ktorá im má zlepšiť kvalitu života, je táto situácia veľmi zaťažujúca a nepríjemná.“ Čo sa týka personálu, radi by prijali pôrodné asistentky a zdravotné sestry, niekoľko sestier im odišlo do dôchodku, ďalšie na materskú dovolenku.

Na prelome rokov 2020 a 2021 sa podarilo pre budúce mamičky s rizikovým tehotenstvom zmodernizovať izby, z pôvodných dvoch veľkých štvorlôžkových majú štyri dvojlôžkové. Vytvorili tiež novú modernú izbu špecializovanú na intenzívnu pooperačnú starostlivosť, na pôrodnici vymenili nábytok, chodby a dvere majú nové obklady. Vďaka sponzorstvu firmy Phase vynovili návštevnú miestnosť na pôrodnici.

V novom roku plánujú dokončiť renováciu poschodí.

„Pre pacientky by sme chceli tiež novú signalizáciu na komunikáciu so sestrami. Súrne potrebujeme nové monitory vitálnych funkcií a monitory na sledovanie srdcovej činnosti bábätka v posledných týždňoch tehotenstva. Pomohol by nám aj nový kvalitný ultrazvuk. Veľmi úzko spolupracujeme s vedením nemocnice a tak verím, že sa nám obnova prístrojovej techniky podarí. Najväčším plánom na rok 2021 však ostáva vôľa poskytovať kvalitnú a bezpečnú zdravotnú starostlivosť pre ženy nielen z nášho regiónu,“ hovorí P. Kaščák.

(RED)

Údržba ciest sa riadi operačným plánom

Pri odhŕňaní snehu, posype a odvoze snehu z ciest a chodníkov sa postupuje podľa poradia dôležitosti. Údržba komunikácií prebieha na celom území mesta, preto nie je možné zabezpečiť, aby boli všetky komunikácie odhrnuté a posypané naraz a hneď.

Výkon zimnej údržby ciest a chodníkov vo vlastníctve a správe mesta Trenčín upravuje Zimný operačný plán na r. 2020/21.

CESTY A ICH PORADIE

● Z miestnych komunikácií pre motorovú dopravu vrátane pruhov pre cyklistov sú ako prvé na rade zberné a prepojovacie komunikácie, po ktorých vedú autobusové linky, zásobovacie trasy obchodnej siete, ulice spájajúce sídliská, cesty vo svahoch a pod. S ukončením údržby na nich možno počítať do 3 hodín od ukončenia sneženia resp. vzniku poľadovice.

Mapa ciest

● Druhé poradie dôležitosti patrí prepojovacím a obslužným komunikáciám v rámci sídlisk, sprístupňujúcim najmä budovy s hromadným bývaním. Odrhnuté by mali byť do 6 hodín od ukončenia sneženia.

● Ako tretie prichádzajú na rad ostatné miestne komunikácie, s hotovou údržbou do 12 hodín od ukončenia sneženia.

CHODNÍKY

Aj chodníky a samostatné cestičky pre cyklistov sú rozdelené podľa dôležitosti.

● Údržba sa začína chodníkmi v centrálnej mestskej zóne, pri zberných komunikáciách, chodníkmi zabezpečujúcimi prepojenie jednotlivých mestských častí, chodníkmi do škôl, k zdravotným a sociálnym službám, dôležité chodníky vo svahoch a pod. Do prvého poradia dôležitosti sú zaradené tiež všetky nástupné hrany autobusových zastávok. Údržba by mala byť na nich hotová do 24 hodín od ukončenia sneženia resp. vzniku poľadovice.

● V druhom poradí sú prepojovacie a obslužné chodníky v rámci sídlisk, sprístupňujúce najmä budovy s hromadným bývaním a priemyselné zóny. Ukončenie výkonu údržby do 36 hodín.

● Tretie poradie dôležitosti majú ostatné chodníky, na ktorých sa vykonáva zimná údržba – najmä chodníky v zástavbe rodinných domov. Ukončenie výkonu údržby do 48 hodín od ukončenia sneženia resp. vzniku poľadovice.

Mapa chodníkov

Poradie, v akom sa zimná údržba vykonáva, je prehľadne zobrazené aj na mapách, ktoré si môžete pozrieť na webstránke mesta v sekcii **Pre občanov – Mobilita – Cesty a chodníky**. Jedna je venovaná cestám a druhá chodníkom. Červenou farbou svietia tie, ktoré prichádzajú na rad ako prvé, druhé v poradí sú žlté a tretie majú zelenú farbu.

Zimnú údržbu v našom meste zabezpečuje správca miestnych komunikácií v spolupráci so zmluvným partnerom Marius Pedersen a. s. a Mestským hospodárstvom a správou lesov m. r. o. (RED)

PRVÉ KOŠÍKY NA BIOODPAD SÚ ROZDANÉ

Prvých 15 tisíc špeciálnych nádob na odkladanie kuchynského bioodpadu v domácnosti rozdávali pracovníci Mestského hospodárstva a lesov v priebehu decembra a januára. Mesto plánuje nakúpiť ďalšie, no potrvá to nejaký čas.

Aby mesto zatraktívnilo triedenie kuchynského odpadu pre obyvateľov, rozhodlo sa poskytnúť im zdarma špeciálne košíky a štartovaciu sadu vrecúšok do košíkov. Prvých 15 tisíc kusov nakúpilo za peniaze získané z Envirofondu.

V mnohých bytových domoch sa podarilo košíky rozdať s pomocou dôverníkov, v mnohých domoch pomohli obyvatelia – dobrovoľníci. Obom skupinám ľudí za pomoc ďakujeme.

Triediť aj kuchynský bioodpad máme zo zákona povinnosť od 1. januára tohto roku. Vyváža sa z hnedých nádob, ktoré poznáme už z predchádzajúceho obdobia, kedy sa do nich v našom meste odkladal iba takzvaný zelený bioodpad zo záhrad. Hnedé nádoby boli teda prioritne pri rodinných domoch.

Od nového roka mesto rozmiestňuje hnedé nádoby na biodopad aj v sídliskových častiach mesta pri bytových domoch na stojiská ku komunálnym nádobám. Vynášať do nich bioodpad možno v akejkoľvek nádobe, ktorej obsah jednoducho vysypeme.

(RED)

OPRAVA

VÝVOZ KOMUNÁLNEHO ODPADU (KO) PRE RODINNÉ DOMY

Doteraz bol minimálny vývoz KO pre 1 až 2 osoby v domácnosti raz za 14 dní. Aj pri úľave na poplatku, ktorý mali osamelo žijúci ľudia nad 62 rokov, ich vývoz 120-litrovej nádoby stál 34,46 eur za rok. Po novom bude úľava z poplatku za množstvový zber pre osamelo žijúcich ľudí nad 62 rokov v rodinných domoch zrušená.

Koľko teda zaplatia? V prípade, že im bude stačiť minimálny vývoz 1-krát mesačne, pri 120-litrovej nádobe ich to vyjde na 28,91 eur za rok. Toľko zaplatí aj dvojčlenná domácnosť, ak jej bude stačiť vývoz raz za mesiac.

Ospravedlňujeme sa za chybu v novinách – v januárovom vydaní INFO TRENČÍN bolo nesprávne uvedené, že toľko zaplatí aj dvojčlenná domácnosť, ak jej bude stačiť vývoz raz za 14 dní.

Novinkou bude aj možnosť vývozu 1-krát za 14 dní už pre 5-člennú rodinu. Požiadať o tieto frekvencie vývozu KO bude môcť domácnosť po schválení **VZN o nakladaní s odpadmi**. O tomto nariadení mali rokovať mestskí poslanci na svojom januárovom zasadnutí 27. 1. 2021. Pre zlý vývoj pandemickej situácie bolo zasadnutie zrušené. Schvaľovať VZN teda budú až na najbližšom mestskom zastupiteľstve **10. marca 2021.**

Zmena vývozu komunálneho odpadu

V novom roku sa vyvážajú nádoby na komunálny odpad s frekvenciou vývozu jedenkrát za 14 dní v nepárnych týždňoch. Platí to pre všetky nádoby na komunálny odpad s vývozom raz za 14 dní, pre rodinné domy aj pre firmy.

V minulom roku sa čierne nádoby na komunálny odpad, ktoré mali frekvenciu vývozu 1 raz za 14 dní vyvážali vždy v párny týždeň. Rok 2020 mal 53 týždňov, teda nepárny počet. Posledný vývoz čiernych nádob v roku 2020 bol v 52. týždni. Aby bola zachovaná frekvencia vývozu raz za 14 dní, v novom roku 2021 vychádzal vývoz v prvom, teda nepárnom týždni.

Nádoby na komunálny odpad s frekvenciou vývozu jedenkrát za 14 dní preto, prosím, chystajte na vývoz v nepárny týždeň. Bežný vývozný deň sa nemení. Nič sa nemení pre obyvateľov, ktorých komunálny odpad je vyvážaný raz za týždeň. (RED)

UDALOSTI ROKA 2020

Počas uplynulého roka sa v Trenčíne udialo viacero dôležitých vecí. Vybrali sme aspoň niekoľko z nich.

JANUÁR

- Naše mesto navštívila prezidentka SR Zuzana Čaputová.
- Záujem Trenčanov voliť poštou zo zahraničia je pred voľbami do NR SR 2020 oproti roku 2016 viac ako 2,6-násobne vyšší.

FEBRUÁR

- Mesto odovzdáva 11 ocenení Športovcom roka 2019.
- Na voľbách do NR SR sa zúčastňuje 71,4 % oprávnených voličov. Najviac ľudí hlasuje za hnutie OĽaNO.
- V zbierke Bicykel do každej rodiny ľudia darujú 220 bicyklov, kolobežiek či odrážadiel pre rodiny, ktoré si ich kúpu nemôžu dovoliť.

MAREC

- Prvý prípad ochorenia COVID-19 na Slovensku. SAD Trenčín dezinfikuje autobusy MHD. Mesto zakazuje návštevy v zariadeniach sociálnych služieb.
- Prvé zasadnutie krízového štábu mesta.
- Zakázané sú hromadné podujatia, platí mimoriadna situácia, zatvorené sú základné a materské školy, takmer všetky maloobchodné prevádzky.
- Od 24. 3. sa na mestských parkoviskách za parkovanie neplatí.
- Mesto dezinfikuje verejné priestory.
- Ľudia tlieskajú na balkónoch všetkým, ktorí sú v boji s koronavírusom v prvej línii.

APRÍL

- Máme prvú škôlku na Slovensku pre deti zdravotníkov a rodičov v prvej línii.
- Mesto testuje ľudí bez domova a sociálne slabších obyvateľov.
- Trenčania šijú rúška pre ľudí odkázaných na pomoc, na 3D tlačiarňach vyrábajú ochranné štíty pre zdravotníkov.
- Začína sa revitalizácia Átria pod Mestskou vežou.
- Kultúrne podujatia prechádzajú do online priestoru. Klub Lúč spúšťa pravidelné vysielanie na zije.klubluc.sk.
- Trhovisko je otvorené za prísnych podmienok.

MÁJ

- Sociálne služby mesta testujú na koronavírus klientov a zamestnancov v zariadeniach.
- Vláda SR spúšťa fázu uvoľňovania opatrení.
- Kultúrne stredisko Stred je pre zlú statiku zatvorené.
- Na návšteve mesta je minister školstva Branislav Gröhling a minister obrany SR J. Naď.
- Končí sa bezplatné parkovanie.
- ArtKino Metro opäť premieta. Otvárajú sa múzeá, galérie, knižnice a divadlá.

JÚN

- Otvorené sú jasle a mestské materské a základné školy pre 1. – 5. ročník.
- Občania diskutujú v rámci spracovania Plánu udržateľnej mobility mesta na internete.
- Začína sa revitalizácia vnútrobloku Východná a výstavba viacerých cyklotrás.
- V parku nad Južankou je zasadený strom vďaky a nádeje pre všetkých v prvej línii boja s pandémiou.
- Ocenenie Detská osobnosť mesta Trenčín 2020 si prevzalo 17 jednotlivcov a dva kolektívy.
- Vedcom roka 2019 je prof. Ing. Dušan Galusek, DrSc. z Trenčianskej univerzity A. Dubčeka.

JÚL

- Letné kúpalisko na Ostrove je otvorené.
- V Trenčíne s mestom rokujú minister dopravy a výstavby SR Andrej Doležal, Slovenská správa ciest, Železnice SR a Národná diaľničná spoločnosť. Minister súhlasí s preložením cesty I/61
- V meste začínajú jazdiť zdieľané elektrické kolobežky.
- Opatová je súčasťou podujatia Slovenský deň kroja.

AUGUST

- Začína sa rekonštrukcia prístupovej cesty k južnému opevneniu hradu a budovanie chodníka okolo Čerešňového sadu.
- Za 19 augustových dní je v okrese Trenčín 50 nových prípadov ochorenia COVID-19.
- V okrese sú zakázané hromadné podujatia nad 500 účastníkov vonku a 250 vnútri. Obmedzený je čas do 23.00.
- Na letnom kúpalisku môže byť v jednej chvíli len 750 ľudí.
- Na Mierovom námestí a v Artkine Metro sa koná festival FILM SQUARE 2020.

SEPTEMBER

- Vedľa krytej plavárne je zriadené veľkokapacitné mobilné odberové miesto na testovanie COVID-19.
- Trenčiansky hrad má zrekonštruované Južné opevnenie.
- Regulácia parkovania je rozšírená aj na Juh a Sihoť 3 a 4.
- Na úrade je online tlmočník pre nepočujúcich.
- Prvá analýza odpadu ukazuje, že viac ako polovica komunálneho odpadu z podnikov mohla byť vytriedená.

OKTÓBER

- Trenčín získava prestížnu Cenu Slovenskej komory architektov za architektúru CE ZA AR 2020.
- Na starom železničnom moste je nová cyklotrasa. Lávka už patrí iba chodcom.
- Festival jedného herca Sám na javisku sa koná v pandemickej verzii iba jeden deň.
- Komorný orchester mesta Trenčín má 30 rokov.

NOVEMBER

- Revitalizácia Átria pod Mestskou vežou je hotová.
- Po dvoch víkendových testovaniach na COVID-19 je Trenčín stále v červenej zóne.
- Ministerstvo kultúry SR schvaľuje dotáciu na rekonštrukciu kina Hviezda.
- Trenčín je v rebríčku zadávateľov verejných zákaziek v prvej päťke veľkých miest.
- Festival dobrodružných filmov HoryZonty sa koná po prvý raz online.

DECEMBER

- V 17.ročníku súťaže o najlepšiu internetovú stránku samospráv ZlatyErb.sk 2020 sme v kategórii miest a mestských častí obhájili prvenstvo z minulého roka.
- Bodyfitnesska Trenčianka Adela Ondrejovičová sa stala Majsterkou sveta PRO divízie v bodyfitness.
- Vnútroblok Východná je dokončený.
- Trenčín organizuje víkendové testovanie pre ľudí z mesta a susedných obcí. (RED)

CENA PRE HISTORIKA MILANA ŠIŠMIŠA

Jedným z laureátov Plakety Slovenskej historickej spoločnosti pri SAV v roku 2020 sa stal aj PhDr. Milan Šišmiš st. – historik a dlhoročný riaditeľ Trenčianskeho múzea. Cenu mu udelila Slovenská historická spoločnosť v kategórii *„za mimoriadny prínos k rozvoju Slovenskej historickej spoločnosti pri SAV a slovenskej historiografie“*.

Výbor Slovenskej historickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied oceňuje prácu historikov udeľovaním Plakety Slovenskej historickej spoločnosti, ktorou si spoločnosť chce každoročne uctiť vybraných domácich a zahraničných historikov za ich mimoriadne zásluhy o prehlbovanie poznania dejín Slovenska. Blahoželáme! (RED)

IVAN PIOVARČI OSLÁVIL 70 ROKOV

Dlhoročný funkcionár Dukly Trenčín a od roku 2014 aj športový riaditeľ ŠK 1. FBC Trenčín sa 29. 1. 2021 dožil významného životného jubilea. Nikdy sa netlačil do popredia, v pozadí bol však mužom kľúčových rozhodnutí. Napríklad pri získavaní talentov hokejovej Dukly, akými boli Žigmund Pálffy, či Miroslav Šatan. S Jaroslavom Laiferom tvoril roky úspešný tandem. Posledných 7 rokov je riaditeľom florbalového 1. FBC Trenčín. *„Florbal je dynamický i technický šport so záplavou emócií, má blízko hokeju, rozdiel je len vo finančných pomeroch,“* hovorí stále aktívny I. Piovarči. V jeho práci pre trenčiansky šport mu držíme palce. Blahoželáme! (RED)

Aby Európe záležalo na Trenčíne a Trenčínu záležalo na Európe

V roku 2026 bude Európskym hlavným mestom kultúry jedno mesto zo Slovenska a jedno z Fínska. V čase príprav našich novín sa tím „Trenčín 2026“ veľmi starostlivo pripravoval na online obhajobu projektu kandidatúry mesta Trenčín pred komisiou odborníkov z celej Európskej únie.

Poznáte mestá Esch-sur-Alzette, Bad Ischl či Tampere? Viete, ktoré mestá budú nasledujúce roky niesť významný titul Európske hlavné mesto kultúry (EHMK)?

„Jedným z cieľov projektu Trenčín 2026 je aj to, aby Európe záležalo na Trenčíne a Trenčínu záležalo na Európe. Spôsob, ako dosiahnuť tento cieľ, je spolupráca medzi budúcimi, ale aj bývalými Európskymi hlavnými mestami kultúry,“ hovorí Terina Barčáková, z tímu Trenčín 2026, ktorá má na starosti medzinárodnú komunikáciu.

NOVI SAD 2021 (2022)

V roku 2021 sa mal stať EHMK Novi Sad zo Srbska (kandidát mimo Európsku úniu), avšak jeho kandidatúra sa pre koronavírus presúva až na rok 2022. Je najväčším a hlavným mestom v autonómnom kraji Vojvodina, kde žije početná minorita Slovákov. Radi by sme sa od nich pomocou hudby či tanca dozvedeli aký život vedú mimo domoviny, ale predovšetkým chceme zistiť, čo nás spája. Cez Novi Sad preteká Dunaj a téma vody a mostov je v našej spolupráci veľmi dôležitá. V Novom Sade veľmi efektívne pracujú s dobrovoľníkmi, čo by sme sa radi naučili aj my.

ESCH-SUR-ALZETTE 2022

V roku 2022 sa titul EHMK s témou Remix presunie do Luxemburska, do mesta Esch-sur-Alzette typického mnohými národnosťami. Oceliarska veľmoc chce zatraktívniť región a ukázať Európe, že vie priniesť rok plný zaujímavého programu v podobe tém Remix Európy, Remix seba, Remix prírody a Remix umenia.

BAD ISCHL 2024

Rakúske kúpeľné mesto Bad Isch spolu s regiónom bude v roku 2024 niesť titul EHMK s témou Kultúra je nová soľ (Culture is the New Salt) snažiac sa nájsť novú identitu a rovnováhu medzi tradíciami a moderným pohľadom na svet. S Rakúskom zdieľame významnú časť histórie, ktorú spoločne oslávime pomocou divadla, koncertov alebo splavom Váhu.

FÍNSKI KANDIDÁTI 2026

Fíni sa aktuálne nachádzajú v druhom kole a rozhoduje sa medzi troma mestami Oulu, Tampere a Savonlinna. **Oulu** je viac ako 400-ročné mesto, najväčšie v severnom Fínsku. Má 106 mestských častí a približne 208 939 obyvateľov. Téma ich kandidatúry je Kultúrna zmena podnebia (Cultural Climate Change). Naliehavo sa snažia, aby ľudia pochopili, že kultúra je to, čo nás robí ľuďmi a že jej strata spôsobuje nespokojnosť a depresiu. Vo svojom kultúrnom programe sa venujú digitálnym technológiám, udržateľnému umeniu v prírode či vzdelávaniu všetkých vekových kategórií. Zaujímavý je ich program s názvom Záleží nám na noci (Dark matters), kde skúmajú kontrasty, duševné zdravie či históriu. Množstvo svetla u nich veľmi závisí od ročného obdobia a ľudia sa s nedostatkom svetla v zime a svetlými nocami v lete vyrovnávajú individuálne.

Tretie najväčšie mesto Fínska – **Tampere** má tému Kvalita rovnosťou (Quality by Equality). Prínos a hodnotu kultúry vnímajú cez jej každodennosť. Tampere má ambíciu ešte viac rásť, no chcú to robiť udržateľne a aj prostredníctvom kultúry. Program delia na bloky Verejné sauny (Public sauna), Revolúcie (Revolutions), Múdrosť stromov (Wisdom of trees) a Dúfajúc v dediny (Village hoping). V rámci projektu Cultivating Curiosity (Generations together) by sme s Tampere radi zorganizovali graffiti workshop pre seniorov alebo tanečné predstavenia.

Mesto **Savonlinna** spolu s regiónom Saimaa plným jazier pripravili program s názvom Fenomén Saimaa (Saimaa Phenomenon) s cieľom *„rozhýbať stojaté vody“*. Je to jedinečná zmes vody, lesov, histórie, kultúry spolu so zmyslom pre komunitu, kultúru, fínsku národnú hrdosť a medzinárodné spolupráce. V programe sa zaoberajú silou vody, spájaním pomocou mostov alebo radosti obyvateľov východného Fínska. My by sme sa radi inšpirovali v ich modernom prístupe k hradu.

„Medzinárodná spolupráca je pre nás veľmi dôležitá a veríme, že nám prinesie veľa výhod. Je však nutné rozmýšľať aj nad tým, čo my vieme ponúknuť Európe. Krása Európy spočíva v zjednotenej rôznorodosti,“ uzatvára Terina Barčáková z tímu Trenčín 2026.

Okrem Trenčína sa do celého procesu kandidatúry zapojilo ďalších 7 slovenských miest – Banská Bystrica, Hlohovec, Martin, Nitra, Prešov, Trnava a Žilina. Pre tím Trenčín 2026 bol dátum 4. 2. 2021 veľmi dôležitý. V zastúpení 10-tich ľudí mal obhájiť šance nášho mesta na postup do druhého kola pred porotou, pozostávajúcou zo zástupcov rôznych sfér v rámci Európy a Európskeho hlavného mesta kultúry. Výsledky by mali byť známe už v nasledujúcich dňoch.

Viac na www.trencin2026.sk

PSÍKY Z KARANTÉNNEJ STANICE

Stratil sa vám psík alebo hľadáte nového zvieracieho spoločníka? Pozrite si ponuku Karanténnej stanice v Trenčíne. Návštevu je potrebné si vopred dohodnúť telefonicky na 0915 785 007.

Čierny urastený labrador **Hektor** má 8 rokov. Našli ho na ulici Pred poľom. Veľmi túži vrátiť sa domov. Jeho povaha je veľmi milá, prítulná a priateľská aj k iným psíkom. Zatiaľ bude veterinárne ošetrený a očkovaný. Ak sa nenájde jeho pôvodná rodina, bude hľadať nový domov.

Tento maličký fešák sa našiel bez obojka a čipu. Vonku mu je zima, asi bol niekde v teple. Je to asi 1,5-ročný kríženec, pokojnej a priateľskej povahy, zo začiatku opatrný. Ak sa pôvodný majiteľ neozve, po vakcinácii bude hľadať nového.

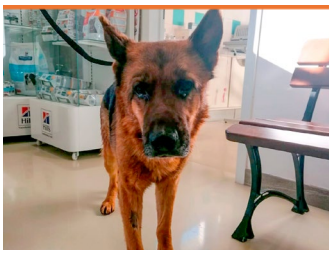

Nenáročný nemecký ovčiak **Klerenz** má už 9 rokov ale stále zvláda dlhú prechádzku a teší sa ľudskej spoločnosti. Prišiel so zápalom močových ciest, a tak vyžaduje aspoň teplejšiu pivnicu alebo garáž. Hygienické návyky má. Veľmi túži po novom domove.

Celú ponuku psíkov si môžete prezrieť na www.utuloktrencin.sk.

Za zhoršenú kvalitu ovzdušia môžeme sami

Kvalita ovzdušia v Trenčíne bola v niekoľkých januárových dňoch zhoršená. Vyššie boli koncentrácie pevných častíc PM10 a PM2,5. Najväčší podiel na ich emisiách, ale aj karcinogénneho benzo(a)pyrénu pochádza dnes zo spaľovania tuhých palív v domácnostiach. Podieľa sa na tom aj spaľovanie uhlia a biomasy, najmä nevysušeného dreva.

Čím sú prachové častice menšie, tým hlbšie prenikajú do našej dýchacej sústavy. Dlhodobá expozícia môže mať negatívne účinky na dýchací a srdcovocievny systém. V oblastiach s vysokými koncentráciami v ovzduší boli pozorované zdravotné problémy obyvateľov, akými sú napríklad **zníženie pľúcnej kapacity a nárast chronických bronchitíd**, dokonca aj **predčasné úmrtia.**

Chronické pôsobenie vdychovania častíc PM môže vyvolať nielen riziko rozvoja **srdcovocievnych ochorení a ochorení dýchacích ciest, ale aj rakovinu pľúc.** K akútnym účinkom môže patriť dráždenie očí, nosa, hrdla a bolesti hlavy, astmatické záchvaty a akútne zápaly priedušiek a tiež môže dôjsť k nárastu citlivosti k infekciám dýchacích ciest.

Je dôležité uvedomiť si príčiny zhoršenej kvality ovzdušia a prispieť k jej zlepšeniu.

Vzduch, ktorý dýchame ovplyvňujú hlavne:

- ***Emisie*** *– znečisťujúce látky vypúšťané do ovzdušia z priemyslu, dopravy a vykurovania objektov,*
- ***Rozptylové podmienky*** *(určuje ich poloha mesta a meteorologické prvky ako vietor či inverzia,*
- ***Diaľkové znečisťovanie*** *– prenos znečisťujúcich látok vypustených na inom mieste, ako je to, kde k znečisteniu dochádza.*

Za spaľovanie odpadu hrozí pokuta do 1 500 eur

Aké sú povinnosti prevádzkovateľov vykurovacích zariadení?

- **Povinnosť požiadať** obec o **vydanie súhlasu podľa** § 17 ods. 1 zákona č. 137/2010 Z. z. o o vzduší. Súhlas je potrebný pri novostavbách, ale aj pri zmene vykurovacieho zariadenia (kotla na plyn, kotla na tuhé palivo, krbu, kachlí). Sankcie za porušenie môžu byť od 33 € do 3300 €.
- Povinnosť dodržiavať stanovené technické **požiadavky a podmienky prevádzkovania** zariadení.
- Povinnosť **spaľovať palivo stanovené výrobcom**, alebo v súhlase podľa § 17 ods. 1 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší.
- Neprekročiť ustanovenú tmavosť dymu.

Sankcie za porušenie povinností od 33 do 3 300 €.

- **Zákaz** spaľovať alebo spolu-spaľovať odpad a druhotné palivo. Sankcia za porušenie povinnosti do 1 500 €.
- Povinnosť nechať si revíznym technikom komínov vykonať **odborné preskúšanie komína** podľa zákona č.314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi. Sankcia za porušenie 99 €.
- Povinnosť vykonať **čistenie komína a spalinovodov** v predpísaných lehotách podľa vyhlášky MV SR č. 401/2007 Z. z. o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol.
- Povinnosť **zabezpečiť kontrolu technického stavu** vykurovacieho zariadenia oprávnenou osobou podľa zákona č. 314/2012 Z. z. o pravidelnej kontrole kotlov, vykurovacích sústav a klimatizačných systémov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v predpísaných lehotách.

SPRACOVANÉ ZO ZDROJOV POPULAIR.SK A VYKUROVANIE.ENVIROPORTAL.SK

TYP PALIVA	PREVÁDZKOVÝ STAV	TMAVOSŤ DYMU	ČAS
Tuhé palivo	Bežná prevádzka	2. stupeň podľa Ringelmana alebo 40 % opacity	
	Rozkurovanie zo studeného stavu	3. stupeň podľa Ringelmana alebo 60 % opacity	≤ 3 h
	Odstavovanie		≤ 30 min.

Sčítanie obyvateľov sa začne tento mesiac

Elektronické sčítanie obyvateľov sa uskutoční od 15. februára a potrvá do konca marca 2021. Asistované sčítanie bude podľa novelizovaného zákona možné do konca októbra 2021.

V minulom čísle nášho mesačníka sme vás v článku s názvom *„Aby sme vedeli, koľko nás je“* informovali o blížiacom sa sčítaní obyvateľov, ktoré prichádza na Slovensku po 10 rokoch. Tento raz bude po prvýkrát výlučne elektronické, absolútne bezpečné a pohodlné. Každý z nás sa sčíta sám, s pomocou svojich najbližších alebo s pomocou asistovanej služby na kontaktnom mieste, prostredníctvom elektronického formulára, ktorý nájdeme na www.scitanie.sk.

ZMENA PRE PANDÉMIU

Elektronické sčítanie obyvateľov sa uskutoční v predpokladanom termíne od 15. 2. do 31. 3. 2021, ale vzhľadom na pandemickú situáciu došlo k novelizácii zákona o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 a asistované sčítanie sa v tejto dobe nezrealizuje. Jeho termín je posunutý na neskoršie obdobie.

ČO JE ASISTOVANÉ SČÍTANIE?

Je to sčítanie vykonané s pomocou asistenta sčítania v kontaktnom mieste, napríklad v klientskom centre na úrade, alebo sčítanie s pomocou mobilného asistenta sčítania v domácnosti. Asistované sčítanie je určené pre obyvateľov, ktorí sa nevedia alebo nedokážu elektronicky sčítať sami a ani prostredníctvom inej, im blízkej, osoby. V zmysle novelizácie zákona potrvá asistované sčítanie najneskôr do 31. 10. 2021.

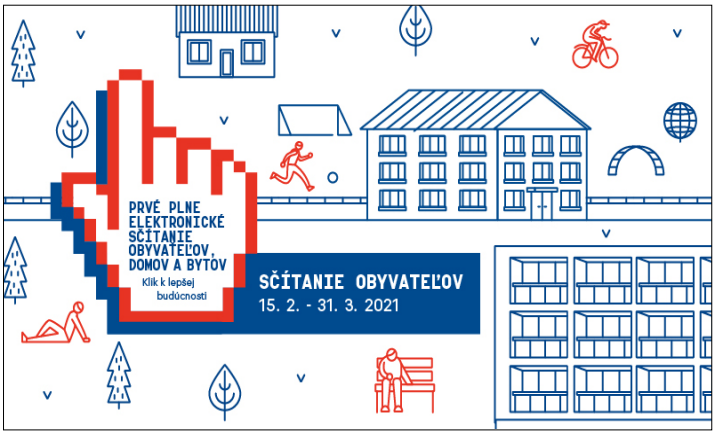

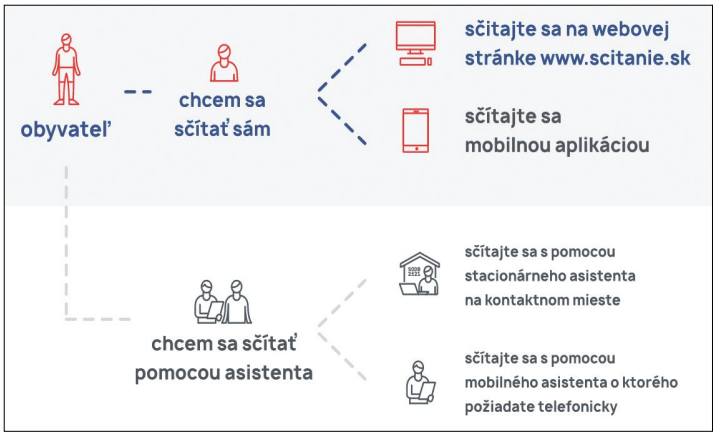

SČÍTANIE ELEKTORNICKY ZA 10 MINÚT

Termín elektronického sčítania obyvateľov Slovenskej republiky sa teda nemení a bude v plánovanom termíne od 15. 2. do 31. 3. 2021. Tak ako sme vás už informovali, sčítanie obyvateľov bude plne elektronické a pohodlné. Obyvatelia sa sčítajú sami z pohodlia domova, bez ohrozenia ich zdravia a bez kontaktu s cudzím človekom. Na sčítanie postačí počítač, tablet alebo mobil s pripojením na internet. Sčítací formulár bude dostupný na webovej stránke www.scitanie.sk alebo sa obyvateľ sčíta cez mobilnú aplikáciu. Podľa vyjadrení Štatistického úradu SR vyplnenie elektronického formulára bude časovo nenáročné a nezaberie viac ako 10 minút.

POMÔŽTE SVOJIM BLÍZKYM

Prosíme obyvateľov, aby v čo najväčšej miere využili možnosť elektronického sčítania. Pomôžte pri sčítaní svojim starším rodičom alebo blízkym seniorom, ak vás o to požiadajú.
Štatistický úrad SR odporúča obyvateľom sledovať prebiehajúcu kampaň ku sčítaniu na webstránke www.scitanie.sk . Informácie nájdu aj na Facebooku, Instagrame a na YouTube – všade pod názvom SODB 2021 alebo Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021.

Mesto Trenčín má informácie o sčítaní obyvateľov zverejnené na svojom webovom sídle.

KONTAKTNÉ MIESTA ZVEREJNÍME VOPRED

Ak sa obyvateľ predsa len nemôže alebo nevie sčítať sám alebo s pomocou svojich blízkych, na splnenie povinnosti sčítať sa môže využiť asistované sčítanie. To znamená, že buď obyvateľ navštívi kontaktné miesto zriadené mestom, kde ho sčíta stacionárny asistent alebo môže telefonicky požiadať o mobilného asistenta, ktorý ho navštívi doma a sčíta ho. O možnosti využitia asistovaného sčítania budeme obyvateľov vopred informovať podľa vývoja pandemickej situácie a usmernení Štatistického úradu Slovenskej republiky.

PRIPRAVENÉ V SPOLUPRÁCI S IVETOU PLEŠOVOU Z ÚTVARU PRÁVNEHO MSÚ

ŠTATISTICKÉ ZISŤOVANIA V ROKU 2021

V priebehu roka bude Štatistický úrad Slovenskej republiky (ŠÚ SR) zisťovať údaje o účasti obyvateľov na cestovnom ruchu a tiež informácie o zamestnanosti obyvateľstva. Pracovník ŠÚ SR, poverený funkciou opytovateľa, je povinný preukázať sa osobitným poverením.

Informácie o domácom a výjazdovom cestovnom ruchu bude Štatistický úrad SR zisťovať na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ). Jeho cieľom je zabezpečiť informácie o účasti obyvateľov na cestovnom ruchu, ktoré sa zverejňujú v ročnej periodicite. Na Slovensku bolo do tohto zisťovania vybraných 690 obcí, medzi nimi aj mesto Trenčín. V priebehu roka 2021 v celej SR navštívia pracovníci ŠÚ SR spolu 8200 domácností.

Druhé zisťovanie sa týka štatistiky práce. Pôjde o *„Výberové zisťovanie pracovných síl“*, ktoré sa pravidelne vykonáva vo všetkých európskych krajinách. Jeho cieľom je získať informácie o stave, štruktúre a vývoji trhu práce v SR, pričom výsledky sú potrebné pre vládu a jej inštitúcie, zodpovedné za koncipovanie a usmerňovanie sociálnej a zamestnaneckej politiky. Výsledky týchto zisťovaní sú užitočné a v štatistickej prezentácii zaujímavé aj pre širokú verejnosť.

„Všetky informácie a názory, ktoré domácnosti v rámci týchto dvoch zisťovaní poskytnú, sú chránené, nezverejňujú sa a slúžia výlučne pre potreby štátnej štatistiky. Za ochranu dôverných aj osobných údajov zodpovedá ŠÚ SR, ktorého zamestnanci sú viazaní mlčanlivosťou o všetkých štatistických údajoch a osobných údajoch, ktoré sa pri svojej práci dozvedia,“ informovala generálna riaditeľka sekcie zberu a spracovania dát v priemysle a terénnych zisťovaní ŠÚ SR Zlata Jakubovie. Podrobné informácie nájdete na www.statisitics.sk.

(RED)

Rubrika Otázky a odpovede pomáha riešiť problémy v meste

Na Ul. Ľ. Stárka neustále dochádza ku kolíznym situáciám. Zahraničné kamióny ostávajú zaseknuté pred podjazdom popod starý most, v smere od bývalej Ozety. O obmedzení max. výšky vozidla ich neinformuje žiadna dopravná značka v dostatočnej vzdialenosti. Bolo by možné o tomto informovať dopravný inšpektorát s požiadavkou na osadenie dopravného značenia do miest, kde má ešte vodič možnosť vyhnúť sa tomuto úseku? MARIÁN

Róbert Hartmann, vedúci útvaru mobility:

Ďakujeme za informáciu. Preveríme stav dopravného značenia a ak to bude potrebné, v jarných mesiacoch urobíme jeho úpravu.

Na Sihoti II, Považská ulica, sa začalo s výrubom zelene vraj za účelom stavby nového ihriska. Ako to bude vyzerať? Osadíte nové dreviny? KATARÍNA S.

Ingrid Kuľhová, útvar územného plánovania:

Výruby na Sihoti (vo vnútrobloku vedľa hotela Magnus) boli z dôvodu plánovanej revitalizácie vnútrobloku na Považskej ulici vedľa hotela Magnus. Revitalizácia tohto priestoru, okrem výstavby nového detského ihriska, športoviska, oddychových plôch, spevnených plôch, chodníkov, prekládky verejného osvetlenia a osadenia nového mobiliáru (lavičiek, smetných nádob, stojanov na bicykle) zahŕňa aj výsadbu novej vegetácie (stromov, krov, trvaliek, okrasných tráv). Projektová dokumentáciu je k nahliadnutiu na útvare investícií. Ide o projekt financovaný z eurofondov.

V koho správe sú farské schody? Plánuje sa ich rekonštrukcia? Steny sú tam opadané, hnilé a celkovo by sa tam zišla rekonštrukcia. TOMÁŠ M.

Benjamín Lisáček, vedúci útvaru interných služieb:

Farské schody sú v správe mesta Trenčín. V roku 2019 sme tu opravili zatekajúce strechy a vymenili hnilé drevené prvky. Predtým sme opravili schody a exteriérovú fasádu z Matúšovej ulice. Oprava interiérových stien je naplánovaná v roku 2021 za predpokladu, že na ňu zostanú finančné prostriedky po prioritnejších opravách.

Píšete, že hrádza je vodohospodárske dielo, na ktorom by sa mali chodci a cyklisti správať ako na ceste. Ale toto nikto nevie a nevie, že tu neplatí dopravné značenie. Myslím si, že by nebol problém v spolupráci s vodohospodárskym podnikom umiestniť tabuľu: Chodci, prejdite na ľavú stranu! Ďakujem D. P.

Róbert Hartmann, vedúci útvaru mobility:

V tomto roku sa má začať výstavba Vážskej cyklomagistrály na území mesta Trenčín. Po jej dostavbe značkami upravíme dopravný režim. Tých značiek upravujúcich režim na hrádzi by v súčasnej situácii muselo byť príliš veľa – pri každých schodoch a každom prejazde. Hrádze v Trenčíne fungujú ako promenádne desaťročia a nikdy s tým nebol žiadny problém, cyklisti, chodci a dokonca kedysi aj motorkári sa navzájom tolerovali.

Zaujímalo by ma, kam sa má vyhadzovať klasický polystyrén. MICHAELA D.

Zuzana Čachová, útvar stavebný a životného prostredia:

Neznečistený polystyrén z domácnosti (napr. obal pri zakúpení TV, či inej elektroniky) patrí do plastov.

Má mesto v pláne požiadať NDS o dobudovanie mimoúrovňovej križovatky medzi zjazdom z diaľnice a križovatkou s Bratislavskou ulicou? Do budúcna by sa dalo predísť dopravným zápcham na kruhovom objazde pri PTA. Jediná cesta do Záblatia nebude v budúcnosti stačiť. PETER

Róbert Hartmann, vedúci útvaru mobility:

Do rozpočtu na rok 2021 bolo zaradené vypracovanie projektovej dokumentácie na pripojenie Zlatoviec a Záblatia na diaľničný privádzač PD5. Je to jedna z dopravných priorít mesta.

Mám otázku ohľadom bioodpadu. Košík s vreckami máme, kontajnery nám už pristavili. Kde alebo od koho si mám pýtať vrecká, keď už minieme tie, čo sme dostali s hnedým košíkom? Ďakujem. LENKA

Zuzana Čachová, útvar stavebný a životného prostredia:

Vrecká nie je nutné vždy vyhadzovať hneď do bionádoby, ak sa dá vysypať obsah, použite vrecko niekoľkokrát. Ak sa vám minú vrecká, môžu sa používať papierové alebo obyčajné igelitové, no potom treba vyhodiť obsah bez vrecka a vrecko dať do komunálneho odpadu. Kompostovateľné vrecká sú bežne dostupné aj v internetových obchodoch, mali by byť dostupné aj v bezobalových obchodoch, ale napr. aj v obch. sieťach – v drogériách DM či Kauflande. Do budúcna nevylučujeme predaj vreciek aj v Klientskom centre či iné možnosti, ale aktuálne to možné nie je. Ide o nový spôsob zberu a likvidácie takéhoto odpadu, preto potrebujeme z praxe zistiť, akým smerom celý systém nastavovať.

Podľa webovej stránky dopravcu je vzhľadom na aktuálnu epidemiologickú situáciu pozastavená premávka nočnej linky 50. Linka už nie je uvedená ani v cestovných poriadkoch. Bude po zlepšení situácie obnovená alebo sa s premávkou nočnej linky už vôbec nepočíta? MICHAL M.

Miloš Minarech, útvar mobility:

Ak sa epidemiologická situácia zlepší, nočná linka č. 50 sa obnoví. Uvažuje sa ale aj nad možnosťou, že sa zruší a posilnia sa nočné spoje určitej linky, ktorá má podobnú trasu ako linka č. 50. O prípadných zmenách vás budeme informovať.

V križovatke ulíc Bavlnárska – Obchodná parkujú autá po oboch stranách Obchodnej ulice na chodníkoch tesne v blízkosti križovatky. Tým, že chodníky i cesta sú úzke, chodec nevie prejsť po chodníku a musí vojsť na vozovku. Rovnako vzniká problém aj pre autá, keďže je cesta úzka, ale obojsmerná. Viete to vyriešiť? MARTIN

Róbert Hartmann, vedúci útvaru mobility:

Vodič je pri státí vozidla povinný nechať na ceste voľný priestor aspoň 3 m pre každý povolený smer jazdy a ak parkuje (aj čiastočne) na chodníku priľahlom k ceste, musí zostať voľný priechodný priestor chodníka aspoň 1,5 m – ak nie je dopravným značením povolené parkovanie inak. Parkovanie na chodníku, ktorý nie je priľahlý k ceste, je zakázané, a to bez ohľadu na jeho šírku. Ak takéto podmienky vodič nie je schopný dodržať, nemôže na danom mieste s vozidlom stáť a platí teda automaticky zákaz státia zo zákona. V oblasti Nových Zlatoviec budeme musieť pristúpiť k zjednosmerneniu obdobne, ako sa to spravilo v iných častiach mesta. Takýto projekt nie je ale zatiaľ pripravený a ani odkonzultovaný s verejnosťou.

Vraj rozširuje Telekom svoju optickú sieť aj na sídlisko Kvetná. Bude sa optická sieť rozširovať aj na okolité ulice ako napr. Školská, Staničná atď.? LUKÁŠ O.

Slavomíra Gáborová, útvar mobility:

Spoločnosť Slovak Telekom plánuje v roku 2021 realizovať položenie optického kábla aj na uliciach Školská a Staničná. Termín prípravy a začatia prác je až po ukončení zimnej údržby, teda po 31. marci 2021.

BEZPLATNÉ PRÁVNE PORADENSTVO

Advokátska kancelária JUDr. Karol Porubčin na Braneckého ulici 14 (1. posch. U Šánera) poskytuje bezplatné právne poradenstvo. Viac informácií každý piatok v čase od 9.00 do 11.00 na 0911 475 596, 0903 475 596, www.advokatporubcin.sk.

Toto je výber **otázok a odpovedí** z rovnomennej rubriky na mestskom webe.

trencin.sk/oao

Názov periodickej tlače: **INFO TRENČÍN**. Vydavateľ: Mesto Trenčín, IČO: 00312037. Vychádza raz mesačne. Uzávierka čísla je vždy 15. v mesiaci. Ročník XXIIII. Náklad 25 700 ks. Adresa vydavateľa: INFO, Mierové nám. 2, 911 64 Trenčín. Tel.: 032/650 42 87, fax: 032/650 42 16, e-mail: info@trencin.sk, zodpovedný redaktor: Eva Mišovičová, grafik: Radoslav Jánoš, Mgr. Miroslav Patay. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia a nehonoruje. Tlač: NOVART, s. r. o. Distribúcia: Petit Press, a. s. ISSN 1338-6832. Evidenčné číslo: EV 3517/09. Nepredajné, rozširované do schránok všetkých domácností v meste Trenčín.

Foto J. Majerský

Kam v Trenčíne

február 2021

Pre možné zmeny v podujatiach sledujte aktuálne informácie na visit.trencin.sk alebo volajte na 0911 041 800.

DIVADLO

13. – 19. 2. | Z. Mišáková: Pinocchio a jeho divadelný sen

ONLINE | Pozrite si z pohodlia svojej obývačky nový muzikál Mestského divadla Trenčín. Rozpráva o príbehu neposedného dreveného chlapca Pinocchia, ktorý sa chce stať skutočným chlapcom. Jeho cesta za pravdou je kľukatá a plná nástrah. Pinocchio zatúži po slobodnom, nezávislom divadle, kde by mohol zažívať svoje sny s priateľmi – ostatnými bábkami/hercami. Vstupenky kúpite online na www.ticketportal.sk.

KONCERTY

14. 2. | 18.00 | Gitarový koncert
HOTEL ELIZABETH | Koncert Karola Kompasa. Info: www.kpvh.sk.

19. 2. | 20.00 | Suchý + Prištiak + Zajac
ONLINE | Dominik Suchý je známy z experimentálnych elektronických projektov Tittingur a Weltschmerzen; Tomáš Prištiak je polovicou dua Tante Elze a tiež členom kapely Weltschmerzen a Ondrej Zajac patrí medzi najvýraznejšie postavy stredoeurópskej alternatívnej hudobnej scény. Počúvajte online na zije.klubluc.sk.

22. 2. | 19.00 | Lucie Bíla – To o mně tour 2020
POSÁDKOVÝ KLUB | Lucie Bílá patrí už niekoľko rokov na Slovensku k najpopulárnejším speváckym osobnostiam. Dlhé roky spolupracuje s Petrom Maláskom, s ktorým bude koncertovať aj v Trenčíne. Aktuálne informácie ohľadom konania koncertu sledujte na visit.trencin.sk.

VÝSTAVY

do 26. 2. | Ivo Veliký: Pablo Picasso na poštových známkach
POSÁDKOVÝ KLUB | Filatelistická výstava. Pripravuje Klub filatelistov.

do 26. 2. | Naše kroje
POSÁDKOVÝ KLUB | Výstava.

do 26. 2. | Výstava prác detí ZUŠ
POSÁDKOVÝ KLUB | Pripravuje Výtvarný odbor Súkromnej ZUŠ, Novomeského Trenčín.

do 26. 2. | Slováci v bojoch po boku víťazných Spojencov (1939 – 1945)
POSÁDKOVÝ KLUB | Pripravuje Klub vojenskej histórie.

do 26. 2. | Československí vojaci na Blízkom východe a v severnej Afrike (1940 – 1943)
POSÁDKOVÝ KLUB | Pripravuje Klub vojenskej histórie.

do 28. 2. | Autom okolo sveta – Pedal Planet
TRENČIANSKY HRAD | Výstava šliapacích autíčok – dokonalých zmenšenín raritných a legendárnych retro autíčok. Zbierkovú flotilu tvorí 57 unikátnych pedálových autíčok z rôznych európskych krajín.

do 28. 2. | Roman Rembovský – V tichu
GMAB | Pre tvorbu Romana Rembovského je charakteristická túžba pochopiť zmysel ľudskej existencie, zmysel zúfalstva a osamelosti. Celé spektrum emócií maliar pozoruje cez prizmu farby a formy, svetla a tieňa.

do 14. 3. | Lucia Mlynčeková: (Vý)Stavoprojekt Trenčín
GMAB | Lucia Mlynčeková sa dlhodobo zaoberá architektúrou a urbanizmom druhej polovice 20. storočia. Tentokrát sa zameriava na projekčnú kanceláriu Stavoprojekt. Výstavu tvoria archívne materiály zachytávajúce výstavbu v Trenčíne, pričom dôležité je zapojenie návštevníkov, ktorí môžu priniesť vlastné materiály alebo spomienky a vytvoria tak kolektívnu pamäť.

do 14. 3. | dokument 20 20
GMAB | Výstava dokument 20 20 vychádza z konceptu, ktorý dlhodobo realizujú kurátori výstavy Veronika Marek Markovičová, Michaela Pašteková a Ján Viazanička. Na výstave sa prezentuje približne dvadsať autorov, ktorí v posledných dvadsiatich rokoch spravili kvalitný projekt v oblasti dokumentárnej fotografie.

do 14. 3. | Erika Miklóšová: Abstract landscapes
GMAB | Erika Miklóšová (1984) sa vo svojej tvorbe orientuje predovšetkým na techniku kresby a maľby. Výstavný projekt „Modulovať. Mať zmyslové zážitky a čítať prírodu" predstavuje kombináciu dvoch autorkiných predošlých projektov, ktorými sú „ Zátišie s drapériami" a plenérová krajinomaľba.

do 25. 4. | Život roľníka
TRENČIANSKY HRAD | Výstava prezentuje pohľad na zvyky životného cyklu ako súčasť života roľníka na území stredného Považia. Narodenie, svadba a smrť patria k životným medzníkom, ktoré boli odnepamäti sprevádzané rozličnými prvkami tradičnej ľudovej kultúry. Duchovné a spoločenské potreby človeka uspokojovali ľudové zvyky, obrady, rituály, povery a obyčaje. Výstava je doplnená textami, v ktorých je v časovej postupnosti prerozprávaný životný príbeh roľníka Jana od jeho narodenia až po jeho cestu na cintorín. Príbeh odhaľuje tajomné i prekvapivé tradície, ktoré sa v minulosti dodržiavali v dedinke neďaleko Trenčína.

DETI

14. 2. | 18.30 | Divadelný večerníček: Červená čiapočka
ONLINE | Šibalská červená čiapočka, hlúpy vlk a zaľúbený poľovník rozohrávajú dialógy o hlade, láske a vytúženom autiaku. Rozprávku si môžete pozrieť online na zije.klubluc.sk.

PREDNÁŠKY

6., 7. 2. | 17.00 | Prechádzky mestom so sprievodcom: Stavby zo začiatku 20. storočia

ONLINE | Na prelome storočí sa Trenčín rýchlo rozrastal a pribúdali nové moderné stavby, ktoré dodnes zdobia naše mesto. Mohutný hotel Erszébet, Tatra resp. Elizabeth sa stal jedným zo symbolov mesta. Secesné stavby nájdeme na Štúrovom námestí a Námestí sv. Anny. Sté narodeniny nedávno oslávila aj trenčianska synagóga. Ako MUDr. Brežný prispel k zlepšeniu dopravy? Ktorá farba prevažovala vo vnútornej výzdobe synagógy? Kde by ste našli sedriu? Prechádzky mestom môžete sledovať online na visit.trencin.sk. Téma je rozdelená do dvoch častí vysielaných 6. a 7. februára 2021.

24. 2. | 19.30 | Whiskyho cestovateľské kino: USA
ONLINE | Rozľahlé púšte a obrovské kaňony Arizony, Grand Canyon, horúce Death Valley, najväčšie stromy na svete v Sequoia National Park, ale aj hlavné mesto gýča a nevkusu Las Vegas alebo charizmatické San Franciso – o tom všetkom bude reč na ďalšom pokračovaní Whiskyho cestovateľského kina. Sledujte online na zije.klubluc.sk.

ŠPORT

pondelok, streda | 18.00 | Jemné cvičenie s relaxáciou pre ženy
ONLINE | Precvičenie celého tela s následnou relaxáciou. Pre ženy každého veku. Info: tancepreradost@gmail.com, 0910 196 456.

INÉ...

1. – 28. 2. | Zápisky z Trenčína pokračujú
ONLINE | Rozhovory s ľuďmi, ktorí svojimi aktivitami obohacujú život v Trenčíne. Vo februári pribudne rozhovor s Máriou Dutkovou, športovkyňou, cestovateľkou, a riaditeľkou festivalu HoryZonty. Zápisky z Trenčína pripravujú VOICES, nájdete ich na www.voices.sk/zapisky.

5. – 23. 2. | 18.30 | Bližšie k vám
ONLINE | 10-dielna relácia postupne predstaví rôzne divadelné profesie a tím Mestského divadla Trenčín. Dozviete sa, koľko ľudí je potrebných na vznik inscenácie, čo všetko sa ukrýva za jedným predstavením alebo kto je to dramaturg. Sledujte premiéry nových častí každý nepárny deň o 18.30 na YouTube kanáli Mestského divadla Trenčín.

10. 2. | 19.30 | Samčo Brat Dážďoviek + Rado Stoklasa
ONLINE | Multižánrový večer o fototémach s fotografom Radom Stoklasom, ktorého fotky sa objavujú v periodikách ako New York Times, Reuters či Guardian. Večer doplní stálica slovenskej experimentálnej hudby Samuel Szabó. Sledujte online na zije.klubluc.sk.

12. 2. | 19.00 | Národný týždeň manželstva
ONLINE | Centrum pre rodinu pripravilo vysielanie, v ktorom si spolu s Lámačskými chválami môžete obnoviť manželský súhlas. Info: www.facebook.com/cprtrencin.

KONTAKTY	
CENTRUM PRE RODINU	Farská 52, 0910 686 078, www.cprtrencin.sk
GMAB GALÉRIA M. A. BAZOVSKÉHO	Palackého 27, 032/743 68 58, www.gmab.sk
KLUB LÚČ	Mierové námestie 19, 0903 027 910, www.klubluc.sk
MESTSKÉ DIVADLO TRENČÍN	Bezručova 1196, 0905 770 265, www.mdtn.sk
TRENČIANSKY HRAD	Matúšova 75/19, 032/743 56 57, www.muzeumtn.sk

NEPREHLIADNITE

Dotácie v oblasti kultúry

Dotačné kolo na aktivity v oblasti kultúry a záujmovej činnosti z grantového programu mesta je vyhlásené. Žiadosť o podporu je potrebné podať do 28. februára 2021 do 23.59 hod.

Aj tento rok sa žiadosti podávajú výhradne elektronicky. Môžete tak urobiť vyplnením a odoslaním jednoduchého tlačiva, ktoré nájde na webstránke trencin.egrant.sk

AKO TO UROBIŤ?

Prvým krokom je registrácia s uvedením vašej e-mailovej adresy. Na ňu vám príde správa s odkazom, na ktorý treba kliknúť, a tak si aktivovať váš účet. Potom sa už na stránke trencin.egrant.sk môžete prihlásiť a vyplniť žiadosť o dotáciu.

Elektronicky môžete požiadať o dotáciu na projekt na kultúrne podujatie aj na záujmovú umeleckú činnosť. V roku 2021 sa žiadatelia registrujú do systému len raz, prostredníctvom svojho e-mailu, na ktorý je možné podať žiadosť vo viacerých programoch.

KTO MÔŽE ŽIADAŤ?

Mesto môže poskytnúť dotáciu právnickým osobám, ktorých zriaďovateľom nie je mesto a fyzickým osobám – podnikateľom, ktorí majú sídlo alebo trvalý pobyt na území mesta, pôsobia alebo vykonávajú činnosť na území mesta, poskytujú služby obyvateľom mesta. Podmienkou pre poskytnutie dotácie je, že ku dňu podania žiadosti o poskytnutie dotácie nemá žiadateľ voči mestu alebo voči právnickým osobám založeným alebo zriadeným mestom záväzky po lehote splatnosti.

ŽIADOSŤ I HODNOTENIE LEN ELEKTRONICKY

Dotácie môžu byť poskytnuté oprávneným subjektom len na základe riadne vyplnenej žiadosti, ktorú treba vyplniť a odoslať výlučne elektronicky na webstránke trencin.egrant.sk. Prostredníctvom tohto portálu bude prebiehať aj hodnotenie žiadostí členmi jednotlivých komisií.

Kritériá poskytovania dotácií pre jednotlivé oblasti podrobne upravuje VZN o dotáciách a nájdete ich v jeho prílohe č. 1.

DOTÁCIE NA ŠPORT

Mesto Trenčín vyhlasuje aj dotačné kolo na rok 2021 na podporu činnosti športových klubov a oddielov a podporu aktivít v oblasti športu a telesnej kultúry. Uzávierka podávania žiadostí je 29. februára 2021. Dotácie môžu byť poskytnuté oprávneným subjektom len na základe elektronickej žiadosti, ktorú žiadateľ vyplní a odošle na predpísanom elektronickom formulári nachádzajúcom sa v systéme e-grant. Žiadosti predkladané do grantového programu pre oblasť športu nesmú byť zároveň podané v iných grantových programoch mesta Trenčín v tom istom roku. V dotačnom kole budú podporené iba projekty, ktorých termín realizácie bude do konca roka 2021. Všetky informácie o podmienkach poskytovania dotácií nájdete na webstránke mesta www.trencin.sk Samospráva – Transparentný Trenčín – Dotácie – Dotácie na šport.

Nazrite do trenčianskych pamiatok, aj keď sú zatvorené

Hoci hrad, galéria, múzeum a ďalšie pamiatky zostávajú aj v týchto dňoch zatvorené, aj teraz môžete obdivovať ich krásu. Na webstránke Kultúrno-informačného centra Trenčín nájdete 103 virtuálnych prehliadok, 8 z nich je leteckých.

Vďaka týmto prehliadkam si môžete pozrieť aj miesta, ktoré bežne nie sú dostupné pre verejnosť – napríklad **Židovský cintorín** na Partizánskej ulici alebo **kryptu pod Piaristickým kostolom sv. Františka Xaverského**. Nahliadnuť môžete aj do **pamätnej izby Jozefa Braneckého**, v ktorej sú zachované jeho osobné veci a určite vás očarí nádherná **štuková výzdoba v refektári Piaristického gymnázia** pochádzajúca od talianskych majstrov.

Ďalšie zábery vás zavedú k zrekonštruovanému južnému opevneniu Trenčianskeho hradu, do **hladomorne** či **k základom predrománskej rotundy**. Obzrieť si môžete aj expozície Trenčianskeho múzea či **interiér Mestskej veže**. Prostredníctvom leteckých virtuálnych prehliadok uvidíte **Trenčín z vtáčej perspektívy**. Medzi najkrajšie zábery rozhodne patria tie z výšky nad Mestskou vežou a nad Matúšovou vežou na Trenčianskom hrade. Zaujímavý je aj záber nad starobylým kláštorom na Skalke.

Virtuálne prehliadky nájdete na stránke **visit.trencin.sk/virtualna-prehliadka**. Keď príroda na jar ožije, pribudnú aj prehliadky átria pod Mestskou vežou, Čerešňového sadu a nového futbalového štadiónu. Veríme, že virtuálne prehliadky budú pre vás inšpiráciou navštíviť, po uvoľnení súčasných opatrení, jednotlivé pamiatky aj osobne.

virtuálna prehliadka

(ÚKIS)

NÁRODNÝ TÝŽDEŇ MANŽELSTVA

Vo februári prichádza opäť kampaň Národný týždeň manželstva (NTM), ktorá je inšpiráciou na reštart manželstva, snaží sa zviditeľniť jeho krásu a význam.

Chce poukázať na to, že sa oplatí byť spolu a spolu bojovať proti svojim slabostiam. Nielen počas jedného týždňa chce namiesto pandémie koronavírusu pandémiu tolerancie, lásky a obnovy manželského záväzku.

Tohtoročnou témou NTM je "Bezpečne v manželstve". Dnes, kedy je bezpečnejšie udržiavať si od druhých fyzický odstup, je o to dôležitejšie nepodceňovať blízkosť v manželstve. Blízkosť – fyzická aj duševná – nás chráni pred smrteľným vírusom nespokojnosti, osamelosti či neistoty. Dáva nám bezpečie. Aby sme si mohli byť blízki, musíme medzi sebou zbúrať múry predsudkov, kritiky, vlastných predstáv o druhom.

NÁRODNÝ TÝŽDEŇ MANŽELSTVA

Niekoľko inšpirácií, ako prežiť dobrodružstvo v manželstve, ponúka Centrum pre rodinu Trenčín. Sledujte www.cpr-trencin.sk alebo FB. Národný týždeň manželstva je vyhlásený na obdobie od 8. do 14. februára 2021.

ZDROJ: CPR TRENČÍN

ARCHÍVNE OKIENKO

Prečítajte si najnovšiu časť Archívneho okienka, teraz výnimočne vydanú v plnom znení v novinách, a to skôr, ako bude zverejnená na www.trencin.sk.

Epidémia zúrila aj pred 190 rokmi

Nákazlivé choroby a epidémie boli v minulosti oveľa bežnejšou súčasťou ľudského života, ako je tomu dnes. Ako na ne ľudia reagujú, sa však počas storočí príliš nezmenilo. Od strachu cez hľadanie vinníkov či dokonca popieranie skutočnosti. Ako na tom bol Trenčín? Prečítajte si najnovší príspevok Archívneho okienka, ktoré pripravuje Štátny archív v Trenčíne.

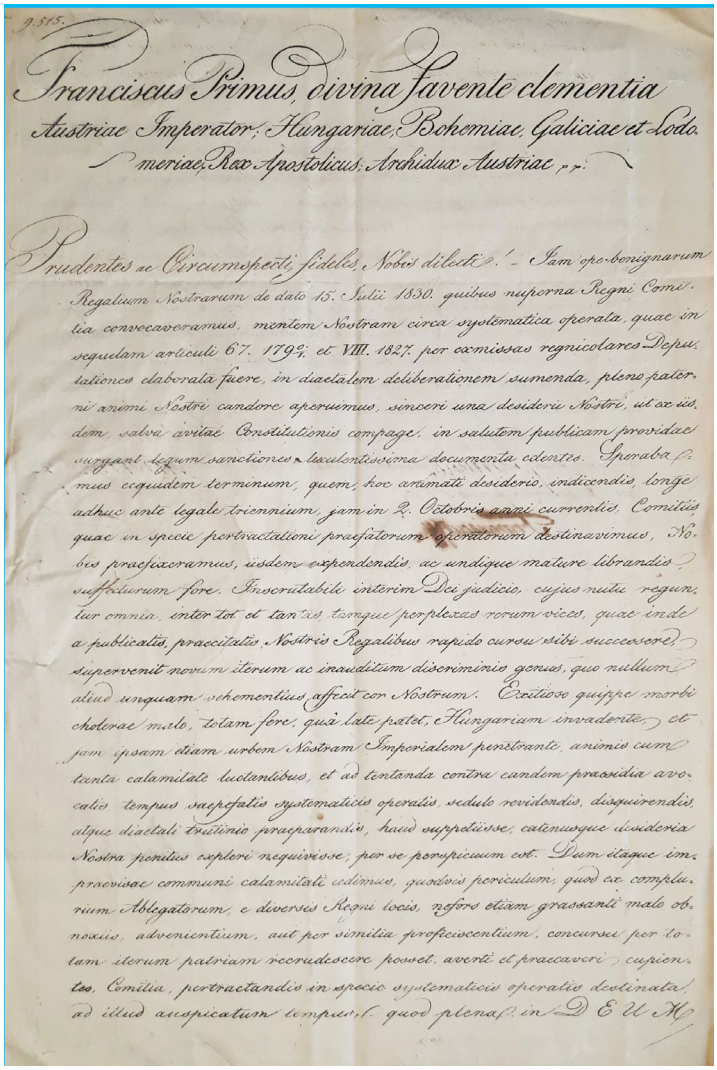
Franciscus Primus divina favente clementia
Austriae Imperator, Hungariae, Bohemiae, Galiciae et Lodomeriae, Rex Apostolicus, Archidux Austriae &c.

Prudentes ac Circumspecti, fideles, Nobis dilecti. – Jam opo-bonignarum Regalium Nostrarum de dato 15. Julii 1830. quibus superna Regni Comitia convocaveramus, mentem Nostram circa systematica operata, quae in sequelam articuli 67. 1790/1. et VIII. 1827. per commissas regnicolares Deputationes elaborata fuere, in diactalem deliberationem sumenda, pleno paternii animi Nostri candore aperuimus, sincori una desiderii Nostri, ut ex iisdem, salva avitae Constitutionis compage, in salutem publicam providae surgant legum sanctiones, luculentissima documenta edentes. Sperabamus equidem terminum, quem, hoc animati desiderio, indicendis, longe adhuc ante legale triennium, jam in 2. Octobris anni currentis, Comitia quae in specie pertractationi praefatorum operatorum destinavimus, Nobis praefixeramus, iisdem expendendis, ac undique mature librandis sufficturum fore. Insoritabili interim Dei judicio, cujus nutu regunt-ur omnia, inter tot et tantas, tamque perplexas rerum vices, quae inde a publicatis, praecitatis Nostris Regalibus rapido cursu sibi successere, supervenit novum iterum ac inauditum disorominis genus, quo nullum aliud unquam vehementius affecit cor Nostrum. Exitiosa quippe morbi cholerae mala, totam fere, qua late patet, Hungariam invadente, et jam ipsam diam urbem Nostram Imperialem penetrante, animis cum tenta calamitate luctantibus, et ad tentanda contra eundem praesidia avocatis tempus saepefatis systematicis operatis, sedulo revidendis, disquirendis, atque diactali tractatione praeparandis, haud suppetisse, extenuaque desiderio Nostra penitus explevi neguivisse, per se perspicuum est. Dum itaque imprevisae communi calamitate edimus, quadvocis periculum, quod ex complurium Ablegatorum, e diversis Regni locis, nefore etiam grassanti malo obnoxiis, advenientium, aut per semitia proficiscentium, concursu per totam iterum patriam recrudescere posset, averti et praecaveri cupientes, Comitia, pertractandis in specie systematicis operatis destinata, ad illud auspicatum tempus, quod plena in D. E. U. H.

Asi najznámejšia epidémia 19. storočia, ktorá zasiahla naše územie, bola cholera v rokoch 1830-32. Prehnala sa celou Európou a vyžiadala si státisíce životov. Je s ňou spojené aj takzvané *„cholerové povstanie“* vo východoslovenských stoliciach, ktoré sa však Trenčína priamo nedotklo.

KDE SA VZALA?

Epidémiu priniesli zrejme z Perzie ruskí vojaci, ktorí v roku 1830 potláčali povstanie v Poľsku. Na naše územie sa dostala začiatkom leta 1831 a rýchlo postupovala krajinou. Choroba bola veľmi zákerná. Nakazení zomierali často pár hodín po prepuknutí prvých príznakov. Prejavovala sa hnačkami, zvracaním a svalovými kŕčmi. Prenášala sa znečistenou vodou a nedostatočne tepelne upravenými potravinami, najmä rybami. Obeťami boli predovšetkým deti, starí ľudia, slabí a chorí. Cholera sa veľmi rýchlo šírila najmä pre zlé hygienické návyky, ktoré sa u nás aj v 19. storočí stále príliš nelíšili od stredoveku.

ZAKÁZALI OMŠE, ZATVORILI ŠKOLY

Opatrenia proti šíreniu boli podobné, ako poznáme dnes. Išlo o zamedzovanie pohybu osôb na úrovni jednotlivých územných celkov – obcí, okresov a žúp. Boli zakazované hromadné podujatia, ako trhy a jarmoky, ale aj bohoslužby a púte. Školy, obchody či pohostinstvá boli zatvárané, na niektorých miestach sa budovali cholerové nemocnice. Kráľ František I. odložil pre choleru, ktorá postihla celú krajinu a blížila sa až k Viedni, snem zvolaný na 2. októbra 1831. Dokazuje to jeho listina zo 16. septembra 1831 (na fotografii z archívu). Snem odložil na obdobie, keď pominie cholera. V rámci preventívnych opatrení vrchnosť sypala chlórové vápno do studní a ľuďom podávala bizmutový prášok. Ľudia boli v snahe predísť ochoreniu aj vtedy veľmi vynaliezaví, ako zbraň proti šíreniu mal pomáhať napríklad cesnak a samozrejme alkohol, obohatený borievkovými bobuľami. Lekári sa ešte stále spoliehali na púšťanie žilou a prikladanie pijavíc, odporúčalo sa potenie v posteli či naparovanie.

ĽUDIA SA BÚRILI

Obmedzenia mnohým bránili vydať sa za sezónnymi prácami, čo pre ľud z neúrodných oblastí znamenalo stratu možnosti zabezpečenia obživy. To aj v súvislosti s neúrodou v roku 1830 znamenalo pre mnoho sedliakov upadnutie do ešte väčšej biedy. Nevzdelanosť bežného ľudu a často nedostatočné vysvetlenie opatrení však mali za následok sedliacke vzbury, ktoré v slovenských a rusínskych župách na severovýchode Uhorska vyústili do mohutného povstania. Hnev davu sa obracal na šľachticov a úradníkov, ale aj lekárov, kňazov a židov. Vzniklo totiž presvedčenie, že ide o cielenú likvidáciu poddaných. Aj tradičná autorita – cirkev, bola obviňovaná z účasti na sprisahaní. V niektorých obciach napríklad verili, že kňazi chcú ľud hubiť

otrávenými eucharistiami. Cholera postupovala ďalej smerom na západ a nevyhla sa ani Trenčínu, kde jej podľa dobových záznamov podľahlo 83 ľudí.

Epidémiu sa v Uhorsku podarilo dostať pod kontrolu do konca roku 1831, podľahlo vyše dvestotisíc ľudí. Roľnícke povstanie vo východoslovenských župách bolo vojensky potlačené, pričom padlo vyše sto rozsudkov smrti nad povstalcami.

POMOHLA HYGIENA

Cholera v Trenčíne opäť zúrila v roku 1866, keď ju sem priniesli vojaci bojujúci v prusko-rakúskej vojne. Ďalšia vlna v roku 1873 už mesto priamo nezasiahla, avšak v Trenčianskej župe epidémii podľahlo vyše dvetisíc ľudí. Osvojenie si hygienických pravidiel a zavedenie kanalizácie pomohlo hrozbu cholery a ďalších epidémií v nasledujúcich desaťročiach účinne zastaviť.

Ďalšie zaujímavé informácie z histórie mesta Trenčín, vzácne historické dokumenty a artefakty, ktoré sa nachádzajú v trenčianskom archíve, nájdete v Archívnom okienku na www.trencin.sk.

archívne okienko

Suchý február je tu, pridáte sa?

Pravidlá sú jednoduché. Celý február ani kvapku alkoholu. A váš zisk? Čistá hlava, osobná hrdosť, lepší spánok, viac energie, kilá dole a vďačná peňaženka.

Preventívna osvetová kampaň Suchý február pomáha širokej verejnosti preveriť si svoj vzťah k alkoholu a zmeniť zabehnuté návyky.

PREČO O TOM HOVORIŤ?

Na Slovensku žije 400 tisíc ľudí závislých od alkoholu. Každý rok pribudne 6 tisíc ďalších. Na osobu staršiu ako 15 rokov pripadá na Slovensku 11,5 litra čistého alkoholu za rok, s vynechaním úplných abstinentov je to až 16,6 l čistého alkoholu na osobu za rok. V údajoch ale nie je započítaná spotreba nelegálne vyrobeného alkoholu.

RIZIKO ÚMRTIA

V súčasnosti sa venuje pozornosť aj spotrebe alkoholu počas jedného posedenia tzv. nárazovému pitiu. Je to nestriedme pitie definované ako 5 a viac pohárikov na jedno posedenie. Takýto spôsob pitia sa považuje za vysoko rizikový, vyskytuje sa najmä u mladých.

Na Slovensku takto pije až 63 % mladých ľudí pijúcich alkohol vo veku 15-19 rokov, celkovo 52,3 % ľudí pijúcich alkohol. Priemerný vek prvého kontaktu detí s alkoholom je 10 rokov.

Alkohol sa na Slovensku podieľa až na 8,3% všetkej chorobnosti a úmrtnosti. Úmrtia spôsobené alebo ovplyvnené pitím alkoholu sú na 2. mieste, hneď po ischemickej chorobe srdca.

ALKOHOL A PANDÉMIA

Protipandemické opatrenia majú na spotrebu alkoholu významný vplyv. Podľa dostupných štúdií sa zdá, že u umiernených konzumentov má karanténa na spotrebu alkoholu skôr pozitívny dopad – v zmysle zníženia spotreby.

U ľudí, ktorí sa pohybujú v kategórii rizikového a problémového pitia, má pandémia úplne opačný dopad. „Môže ísť o dopad sociálnej izolácie, úbytok vonkajších podnetov a možností sebarealizácie, alebo aj ťažšie dostupnej pomoci o duševné zdravie či celková úzkosť z pandémie," vysvetľuje organizátor kampane v Čechách Petr Freimann.

Horšiu štartovaciu pozíciu majú tí, ktorí pijú viac doma a menej v baroch a pohostinstvách. To často platí aj pre ženy.

AKO SA ZAPOJIŤ?

Registrácia do kampane je na webstránke www.suchyfebruar.sk. Registrovaný účastník dostane knihu, ktorá ho prevedie mesiacom na suchu a má jediný cieľ – spoznať odpoveď na otázku či ovládame my alkohol, alebo alkohol ovláda nás.

Kampaň na sociálnych sieťach spája hashtag #insuchoveritas a registrovaní účastníci sa môžu okrem Suchej knihy tešiť aj na uzavretú česko-slovenskú skupinu na facebooku, kde môžu zdieľať svoje zážitky, podporovať sa a inšpirovať sa. Knihu dopĺňa interaktívny obsah i súťaž o najlepší nealko drink.

Slovenský tím organizátorov je združený okolo Kláry Dzúrikovej z Psychiatrickej kliniky v Trenčíne a členov občianskeho združenia Psychiatrická klinika v Trenčíne.

Kampaň podporuje Centrum pre liečbu drogovej závislosti v Bratislave a Liga za duševné zdravie.

(RED)

Trenčianske karate v superfinále Neváhaj a toč!

Pandemická situácia v našej krajine sa podpísala pod nezvyčajný priebeh športových a súťažných podujatí. Mnohé z nich sa z dôvodu opatrení nemohli uskutočniť a boli zrušené. Nebolo tomu inak ani v karate. Súťažná sezóna bola na dlhšiu dobu prerušená, až kým neprišla na jeseň radostná správa zo Slovenského zväzu karate pod názvom Neváhaj a toč. Spustenie video súťaží dodalo silu, motiváciu a radosť mnohým zverencom a trénerom do ďalšieho napredovania.

Karatisti z ŠK Real Team Trenčín neváhali a zapojili sa do tejto online súťaže, ktorá pozostávala z dvoch eliminačných kôl. Po nich nasledovalo superfinále, do ktorého sa prebojovala šestica najlepších pretekárov v každej kategórii. Už eliminačné kolá potvrdili zodpovednú prípravu a naši pretekári sa umiestnili na bodovaných postupových priečkach, čím si zabezpečili účasť v superfinálovom kole a medailové úspechy. Prvé miesto: Pavol Csefalvay (kumite 12 – 13 r. – 45 kg), 2. miesto Viktória Kadlecajová (kata 12 – 13 r.), 3. miesto: Michelle Grznárová (kata 12-13 r.), Adriána Slováková (kata 16 – 17 r.), Lenka Melicháreková (kumite 12 – 13 r. – 45 kg), Lenka Horáčková (kumite 14 – 15 r. – 47 kg), Marika Hrnčáriková (kumite 14 – 15 r. + 54 kg) a Lukáš Kostelný (kumite 12 – 13 r. +50 kg). 5. miesta: Laura Pavlíková, Nina Kňazovčíková, Vladimír Juríček, Eva Klimáčková, Terézia Podolanová, Peter Csefalvay, Tomáš Pánis. Všetkým finalistom gratulujeme k dosiahnutým úspechom, no predovšetkým k prekonaniu samých seba v týchto ťažkých časoch. Pretože nie je dôležité vyhrať, ale zotrvať a napredovať ďalej.

(L. B.)

Centrum pre rodinu pozýva na Karneval v obývačke

Napriek všetkým platným opatreniam, testovaniam a lockdownom už od Troch kráľov nám v plnom prúde beží fašiangový čas. Na rozdiel od minulých rokov tie tohtoročné fašiangy sú absolútne odlišné. Jednoducho mimo akúkoľvek zvyklosť či tradíciu si tento rok na žiadnom plese, zábave či karnevale spoločne nezatancujeme. Ale nie je to až také beznádejné, ako sa môže zdať. V trenčianskom Centre pre rodinu sme sa rozhodli presunúť zábavu z veľkých sál do našich príbytkov. Máme nápad – čo tak Karneval v obývačke? Radi by sme, aby súčasný čas vonkajších obmedzení a tlak rôznych zákazov, posilnil našu vnútornú slobodu spoločne stráveným časom pri príprave i realizácii malého rodinného karnevalu.

Pozývame vás, aby ste si v čase do popolcovej stredy (17. 2.) zrealizovali rodinnú zábavu tak, ako sa patrí. S karnevalovou atmosférou, s fašiangovým menu, v ktorom by nemali chýbať tradičné fánky či šišky. Určite nezabudnite na fašiangové masky pre všetkých členov

rodiny, ktoré si môžete vyrobiť aj sami. Kto by potreboval pomôcť s inšpiráciou, nech sa páči, nájdete v návode na webe CPR.

No a nezabudnite sa podeliť s nami o spoločné foto či video, ktoré zachytia vašu atmosféru. Príspevok uverejnite pod náš status na FB. Zo všetkých doručených príspevkov vylosujeme 5 rodín, ktoré odmeníme poukážkou na horúcu čokoládu v klubovni Káčko v čase, keď to bude znova možné. Prajeme vám veľa slobody a dobrej zábavy!

TEXT A FOTO: CPR